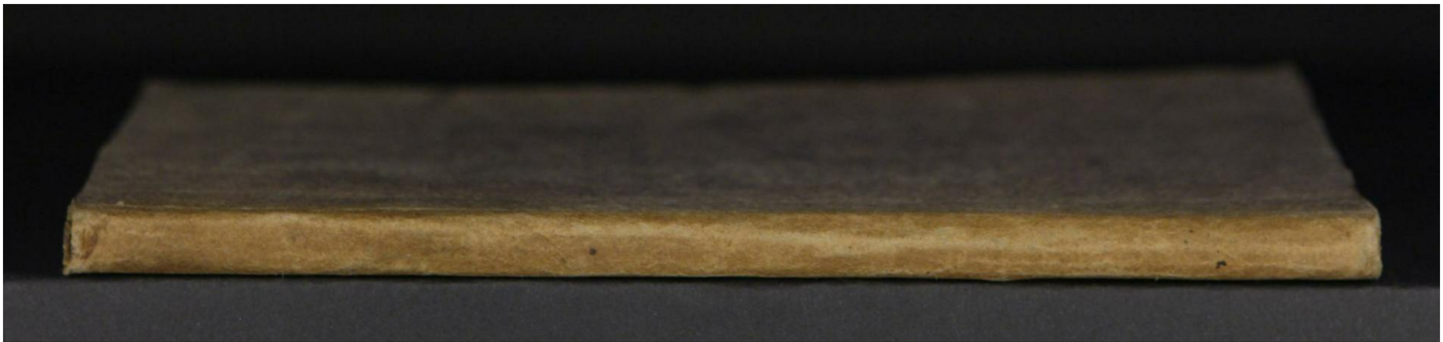
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

DA BOX

No 1062.

M Tuscher fecit

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

V

S. P

BREV
VS EPI
ſtolorum
ptoribus
colllect
ribu
co

Per C

VVI

Ex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

VITA
S. PAVLI APO-
STOLI.

BREVITER EX IPSI-
VS EPISTOLIS, ACTIS APO-
ſtolorum, & alijs Eccleſiaſticis ſcri-
ptoribus & hiſtoricis in hunc uſum
colllecta, ut aliquid lucis Lecto-
ribus Actorum Apoſtoli-
corum & Epiſtolarum
Pauli afferat.

Per Georgium Maiorem.

VVITTEMBERGAE
Ex officina Iohannis Lufft.
1559.

Joseph hist.

Act. 24.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

RE
uirtut
mino
in aul
gis D
cto

anno
dem I
litate
catum
ne miſ
Feſtu
bit, Bi
uitatis
rem P
nium

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

REVERENDO VIRO

uirtute & eruditione præſtanti, Do-
mino Magiſtro Paulo Nouiomago,
in aula inclyti & Chriſtianiſſimi Re-
gis Danorum, fideli miniſtro & do-
ctori uerbi Dei, Domino, amico
& fratri obſeruando S. D.
Georgius Maior D.

IOſephus autor fide
dignus, qui tempo-
ribus prædicationis
Pauli, & imperato-
rum Claudij, Nero-
nis, Veſpaſiani, Titi
& Domitiani ui-
xit, refert, Primo
anno Neronis Felicem adhuc præſi-
dem Iudeæ fuiſſe, Sed propter crude-
litatem & auaritiam Romam reuo-
catum, accepiſſe ſucceſſorem a Nero-
ne miſſum, præſidem Iudeæ, Portium
Feſtum. Et Lucas Actorum 24. ſcri-
bit, Biennio expleto, uidelicet capti-
uitatis Pauli, Felix accepit ſucceſſo-
rem Portium Feſtum, Id autem bien-
nium expletum fuit menſe Iulio aut

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Auguſto,anno primo Neronis. Nam poſt feſtum Pentecoſtes,Paulus Ieroſolymis captus eſt, Act. 21.

Fuit igitur Paulus anno ultimo Claudij, Deinde anno primo Neronis,& ita biennium Cæſareæ ſub Felice captiuus.

Scribit porro Lucas,Feſtum ſuſcepta prouincia, mox poſt triduum aſcendiſſe Ieroſolymam ab urbe Cæſarea,& ibi decem diebus commoratum,rediſſe Cæſaream,& poſtero die Paulum uocatum ad tribunal, coram Feſto ſuam cauſam dixiſſe, & appellaſſe Cæſarem, & cum dies aliquot transacti eſſent,ueniſſe eo Agrippam regem & Berenicen, ſalutatum Feſtum,Et cum dies complures ibi commorati eſſent, Paulum coram Rege & Feſto iterum ſuam cauſam dixiſſe, & quia Cæſarem appellaſſet,Romam ad Cæſarem miſſum a Feſto, quam nauigationem ſub initium hyemis, fortaſſis menſe Septembri aut Octobri ſuſceptam apparet, ex Actis cap. 27.& cum in Melite inſula, facto ibi nau-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

naufragio,tribus menſibus hybernaſſent,tandem ueniunt Romam, qui annus imperij Neronis ſecundus fuit. Nam ur Suetonius ſcribit,cum Claudius anno ætatis ſuæ 64. imperij 14. tertio Idus Octobris ex uita exceſſiſſet,mox Nero anno 17. ætatis ſuæ ſuſcepit imperium.

Anti. lib.20. cap. ij. & iij

Si igitur, ut Ioſephus refert, Felix anno primo Neronis adhuc præſes Iudeæ fuit,& biennio captiuitatis Pauli Cæſareæ ſub Felice expleto, Felix Portium Feſtum a Nerone miſſum ſucceſſorem accepit, a quo Feſto Paulus primo anno ſuæ gubernationis miſſus eſt Romam ad Cæſarem, Sequitur ergo, Paulum anno ſecundo imperij Neronis Romam ueniſſe, qui eſt annus 25 Pauli conuerſi, id quod & Hieronymus in uita Pauli affirmat.

Act. 24.

Paulus anno 2 Neronis uenit Romam.

QVAre ſi ponas Synodum Apoſtolorũ,quæ Act.15.deſcribitur,in annum 17 Pauli conuerſi,qui eſt octauus Claudij, ut Hiero-

Synodus Apoſtolorum quo anno Pauli conuerſi ponenda.

 rony-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

nymus & multi alij docti faciunt, & & ut ex Epiſtola Pauli Gal. 1. & 2. ponenda uidetur, non erunt plures quam quinq; anni reliqui, uſq; ad eius captiuitatem, Nam anno 22 ſuæ conuerſionis captus eſt, & anno 2. Neronis captiuus uenit Romam.

Scribit autem Lucas, Paulum poſt hanc Synodum totum annum et ſex menſes fuiſſe Corinthi, Act. 18. Totum biennium Epheſi, Act. 19. Tres menſes in Græcia & iterum in Corintho, Actor. 20. qui erunt anni quatuor, exceptis tribus menſibus. Quomodo igitur Paulus ſpacio unius anni & trium menſium, quod ad peregrinationem ſolum reliquum eſt, tot nationes & populos Aſiæ & Europæ, non dico docendo, perluſtrare (nam certe docendi cauſa tam longinquas peregrinationes ſuſcepit) ſed peruolare potuit?

Peregrinatio Pauli poſt Synodum.

Nam Lucas refert Paulum poſt hanc Synodum propagandi & docendi Euangelij cauſa perambulaſſe Syriam, Ciliciam, Derben, Lyſtram, Phrygiam

giam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

post Synodum Apostolorum.

giam, Galatiam, Myſiam, Troaden, inde ex Aſia in Europam, uidelicet, Macedoniam uocatum, ueniſſe Philippos, inde perluſtraſſe Amphibolin, Apolloniam, Theſſalonicam, Berrhoeam, Athenas & Corinthum, ubi annum & ſex menſes commoratur, inde redit Epheſum, unde in Syriam & Cęſaream, ac tandem Ieroſolymam uenit. Salutata Ieroſolymis Eccleſia, deſcendit Antiochiam, perambulans ex ordine iterum Galatiam, Phrygiam, ubi Laodicenſes inuiſit, inde redit Epheſum, ubi integrum biennium manet. Ex Epheſo denuo nauigat in Macedoniam, & ibi inſpectione Eccleſiæ Philipporum & aliarum urbium habita, ſecundo uenit Corinthum, ubi ſimul & in Græcia tribus menſibus commoratur.

Ex Corintho inuiſit tertio Macedoniam, & in Philipporum urbe feſtum Paſchæ agit, inde redit in Troaden, & peragrat Aſſon, Mitylenen, Chium, Samum, Trogyllion, Miletum, Coum, Rhodum, Pataram, Tyrum, Ptolemaiden, Cæſaream, & po-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

ſtremum uenit Ieroſolymam, ubi anno 22. ſuæ conuerſionis capitur. Impoſſibile igitur eſt, Paulum ſpacio unius anni & trium menſium tot terras & regiones docendo perluſtrare potuiſſe, quas non facile tantillo ſpacio peragrare potuit. Nam certe in Eccleſijs ſingularum urbium, ei docendi cauſa aliquandiu hærendum fuit, cum eo nomine hęc peregrinatio ab eo eſſet ſuſcepta.

Exiſtimo itaq; contra ſententiam Hieronymi & multorum aliorum, Synodum Ieroſolymitanam anno Pauli conuerſi 15. ponendam, & cum Galat. 2. inquit: Deinde poſt annos quatuordecim rurſus aſcendi Ieroſolymam, initium horum annorum eſſe faciendum a primo anno eius conuerſionis, & tres annos, quibus Damaſci & in Arabia fuit, quorum in 1 cap. ad Galatas meminit in hos quatuordecim includendos, ut ita a Synodo uſq; ad captiuitatem Pauli reliqui ſint octo anni, quibus tam longinquæ profectiones fieri, & tan-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

tantæ res geri a Paulo potuerint.

Sed hac de re Lectori, & de hac tota per me collecta uita Pauli, Paule doctiſſime, in primis tibi & alijs uiris reuerendis, uirtute & eruditione præſtantibus, collegis tuis, D. Doctori Petro Palladio Epiſcopo Roſkildenſi & Magiſtro Henrico Buſcoducenſi, & D. Antonio Haniſch, iudicium permitto, Quos omnes cum toto cœtu Muſarum inclyti regni Danici reuerenter & amanter ſaluto. Bene uale, Vittemberga 25 Martij, quo die Adam & conditus, & in peccatum ac mortem cum omni poſteritate ſua lapſus eſt, & promiſſio de Semine mulieris contrituro caput ſerpentis ex ſinu æterni Patris per λόγον primum promulgata eſt, Et quo die iuxta editam promiſſionem, ante annos 1555, ὁ λόγος σάρξ ἐγένετο, conceptus in utero uirginis Mariæ, Et deinceps poſt annos 33. ætatis ſuæ pro redemptione generis humani, paſſus & mortuus eſt.

Quem toto pectore oro, ut Ec-

 cleſiam

clesiam, corpus ſuum, paſſim per totum rerrarum orbem diſperſum, in his ærumnis, quibus premitur, ſeruet & protegat,

AMEN.

SERIES ANNORVM quibus Paulus Apoſtolus Euangelium de Domino noſtro Ieſu Chriſto paſſim in orbe terrarum docuit.

EVSEBIVS in Chronico.

ARGumentum, quod Saluator anno 18 Tiberij paſſus ſit, præbet Euangelium Iohannis

nis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

nis, in quo ſcribitur, poſt quin-
tum decimum annum Tiberij
Cæſaris (quo Chriſtus, cum in
ciperet eſſe ferme annorum tri-
ginta, baptizatus eſt) eum tri-
bus annis prædicaſſe. Paſſus eſt
autem anno mundi 3996.
Die Martij 25. Anno
ætatis ſuæ 33.

Anni

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Anni imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati.
	TIBERIVS *Cæſar imperat annis 23.*			
19		1	PAVlus conuerſus primum Damaſci, deinde propter periculum dimiſſus, in Arabia, & inde reuerſus iterum Damaſci primo triennio Chriſtum docet, Acto. 9 Galat. j.	34
20		2		35
21		3		36
22	Marcellus ſuccedit Pilato, cui propter crudelitatem gubernatio a Vitellio præſide Syriæ fuit adempta, præfuit autem Iudææ Pilatus annis jo.	4	Redijt Ieroſolymam, ut uideret Petrum, et manſit apud illum dies j5 Gal. j. Inde deductus Cæſaream, uenit in regiones Syriæ, Ciliciæ & Tarſum, Acto. 9 Galat. j.	37
23		5	Ex Tarſo ducitur Antiochiam a Barnaba, ubi totum annum commoratur, & Agabus prædicit famem, Act. j j. Expleto miniſterio Eleemoſinæ, Barnabas & Paulus reuerſi ſunt ex Ieroſolyma Antiochiam, Actor. j 2.	38

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Anni Imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati
1	CAIVS Cæſar imperat annis 4.	6	Paulus & Barnabas emiſſi a Spiritu ſancto abierũt Seleuciam, Inde in Cyprum, Salaminen, Paphũ, ubi Sergius Paulus conuertitur, Acto. j3.	39
2	Herodes Antipa, occiſor Baptiſtæ, relegatur in Lugdunũ.	7	Inde ueniunt in Pergen Pamphiliæ & Antiochiam Piſidiæ, Acto. j3.	40
3	Herodes Agrippa ex captiuo fit Rex.	8	Pulſi ex Antiochia ueniunt Iconium, ubi multo tempore commorati ſunt, Actor. j4.	41
4	Mattheus ſcribit Euangelium.	9	Eiecti ex Iconio confugiunt Lyſtram et Derben, Lyſtris lapidatus Paulus ſeruatur diuinitus, Actor. j4.	42
1	CLAVDIVS Cæſar qui imperat annis j4. Beda refert hoc tempore Felicem miſſum Procuratorem prouinciæ Samariæ, Galileæ &c.	10	Ex Lyſtra ueniunt Derben, ubi cum euangelizaſſent, reuerſi ſunt Lyſtram & Iconium et Antiochiã Piſidiæ, confirmantes diſcipulos, Acto. j4.	43
2	Vnde Paulus, Act. 24. inquit, Felicem multis annis fuiſſe iudicem gentis Iudaicæ.	11	Peragrata Piſidia, ueniunt in Pamphiliam, ubi in Perga locuti ſunt ſermonem Domini Act. j4	44
3	Iacobus Zebedei frater Iohannis Euangeliſtæ, decollatur ab Herode Agrippa, & Petrus conijcitur in carcerem Acto. j2. Marcus docet Euangelium in Alexandria Aegypti. Maria mater Domini mortua anno ætatis 59.	12	Ex Perga deſcendunt in urbem Attaliam, & inde ſoluunt Antiochiam Syriæ, unde erant traditi gratiæ Dei, in opus, quod compleuerun ſpacio ſcilicet ſex annorum οὐκ ἀϖοτόμως ἀλλὰ ἐμ πλάτει, Actor. 14.	45

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Anni Imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati
4	Hoc anno cæpit fames prædicta ab Agabo, Aut. Oroſ. FADVS ἔπαρχος Iudææ.	13	Antiochiam cum ueniſſent, et congregaſſent Eccleſiam, retulerunt quæcunque feciſſet Deus ſecum, & quod aperuiſſet Gentibus oſtium fidei, Act. 14.	46
5		14	Commorati ſunt autem illic multum temporis cum diſcipulis, Act. 14.	47
6		15	Poſt annos 14. (a ſua conuerſione incluſis primis tribus annis, quibus Damaſci & in Arabia fuit) aſcendit Paulus Hieroſolymam cum Barnaba & Tito, Inde a Synodo cum literis Apoſtolorum dimiſſi, demorantur Antiochiæ, docentes ſermonem Domini, quo cum Petrus ueniſſet, reſtitit illi Paulus, Gal. 2. Act. 15. Id eo tempore accidiſſe adfirmant, Beda in Actis Apoſtolorum, Vincentius & quidam alij.	48
7	Tiberius Alexander ſurrogatus Fado præſes Iudææ, ſub quo Ioſephus famem fuiſſe ſcribit, prædictam ab Agabo Propheta.	16	Paulus allecto Syla perambulat Syriam ac Ciliciam, confirmans Eccleſias, Act. 15.	49

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Anni Imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati.
8	HErodes Rex Chalcidis frater regis Agrippæ maioris moritur. Dionyſius Areopagita conuerſus a Paulo.	17	Paulus cum Syla peruenit Derben & Lyſtram, & ibi aſſumpro Timotheo peragrant Phrygiam & Galatiam & Myſiam, & tandem ueniunt Troaden, unde uocantur in Macedoniam, ubi primum in Philippis docuit Paulus, cæſus ibi cum Syla uirgis & incarceratus. Act. 16. Deinde eiecti peragrata Amphipoli & Apollonia ueniunt Theſſalonicam, Berrhoeam, unde deductus eſt Athenas, Act. 17.	50
9	Anno nono Claudij Iudæi pulſi Roma, Auto Oroſ.	18	Poſthæc Paulus digreſſus Athenis, uenit Corinthum, ubi edicto Claudij Cæſaris Iudæos Roma pulſos, inuenit Corinthi Aquilam cum Priſcilla uxore, qui nuper ab Italia uenerat, Sedit autem ibi annum & ſex menſes, Act. 18.	51
10	Cumanus præſes Iudææ ſucceſſor Tiberij.	19	Hoc dimidio anno ultra priorem, deinde dies multos Corinthi commoratus, ualedicto fratribus abnauigauit in Syriam, comitantibus eum Priſcilla & Aquila, deuenitque Epheſum, ubi paucos dies manens, ſoluit Epheſo, cumq́ perueniſſet Cæſaream, aſcen-	52

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Anni Imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati.
			dit Hieroſolymam & ſalutauit Eccleſiam, Acto 18. Ex Hieroſolyma deſcendit Antiochiam, & commoratus illic aliquantum temporis, profectus eſt, perambulans ex ordine Galaticam regionem ac Phrygiam, Actor. 18.	
11	Felix Pallantis Eunuchi Claudij Cæſaris frater, ſucceſſit Cumano in gubernatione Iudææ & Samariæ.	20	Venit Epheſum, & ibi per biennium in ſchola Tyranni cuiuſdam quotidie diſputat, Act. 19. & 20.	53
12	Philippus Apoſtolus in Hierapoli Phrygiæ affixus cruci, lapidibus obruitur, Euſeb.	21	Paulus hoc anno commoratur Epheſi, Act. 19.	54
		22	Sedato Epheſi tumultu, Paulus proficiſcitur in Macedoniam & Græciam, uiſitatis ibi omnibus urbibus & Eccleſijs, ubi antea docuerat, Act. 20. Ex Græcia inſtituit poſtremum iter Hieroſolymam, quo cum uenit, capitur Paulus; Act. 20, 21. 22. 23. 24.	55
13				
14		23	Paulus tenetur captiuus Cæſareæ biennium Act. 24. nempe ultimo anno Claudij, & deinde ſequenti anno 1. Neronis.	56

NERO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Anni Imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati
1	NERO Cæſar imperat annis 14. Portius Feſtus ſuccedit in gubernatione Iudææ Felici.	24	Secundns annus Pauli Cæſareæ uincti.	57
2		25	Anno ſecundo Neronis uenit Paulus Romam a Feſto ſucceſſore Felicis, cum ad Cæſarem appellaſſet, miſſus, Acto. 27.	58
3		26	Sequentibus duobus annis, Paulus manſit in ſuo conducto hoſpitio; Act. 28.	59
			HActenus Lucas hiſtoriam Pauli, ſed non integram pertexit.	
4		27	Commoratur Romæ in ſua conducta domo.	60
5		28	His ſequentibus 10 annis Paulum liberatum ex ore leonis Neronis; cum primum inuiſiſſet Eccleſias Græciæ, Macedoniæ, Aſiæ, et cæteras, docuiſſe Euangelium in	61
6	Albinus præſes Iudeæ ſuccedit Feſto mortuo.	9	Italia, Hiſpania, & alijs Occidentis partibus, Autores ſunt, Euſebius, Epiphanius, Euthalius Diaconus, Hieronymus, Sophronius, Nicephorus, Beda, & alij, Et ipſe capit 15. ad Rom. ſignificat ſe per Romam in Hiſpaniam iturum etc.	62
7		30	Iacobus Iuſtus, frater Domini, 30. annis Epiſcopus Ieroſolymæ de	63

Anni Imperatorum		Anni Pauli conuerſi		Anni Chriſti nati
			pinna templi in feſto Paſchæ deiectus lapidatur Ioſe. lib. 20 Anti. cap. 16. Euſeb. lib. 2. cap. 22.	
8		31	Marcus Euangeliſta mortuus & martyrio coronatus in Alexandria Aegypti, octauo Neronis anno.	64
		32		65
9				
10	Florus homo auarus & ſceleratiſſimus, ſuccedit Albino in præfectura Iudææ.	33	Nero incendit Romam, & eius incendij autores fingit Chriſtianos fuiſſe, contra quos uniuerſalem perſecutionem mouet, quæ annis 4 uſq; ad eius mortem durauit, in qua Paulus & Petrus anno ultimo Neronis interfecti ſunt.	66
11		34	Seneca biennio ante Paulum interfectus a Nerone.	67
12				68
13	Euangelium a Iohanne ſcriptum poſt annos 90 ætatis ipſius.	35		
		36		69
14		37	Petrus extremis temporibus Neronis Romam uenit, autore Nicephoro, & ibidem uno eodemq; die cum Paulo a Nerone interfectus eſt anno 37 poſt paſſionem Chriſti.	70

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

VITA S. PAVLI APOSTOLI ELECTI ORGANI Dei, breuiter ex ipſius Epiſtolis, Actis Apoſtolorum, & alijs Eccleſiaſticis Scriptoribus & Hiſtoricis collecta.

LVCAE tertio ſcriptum eſt, anno 15 imperij Tiberij Cæſ: (qui eſt annus mundi 3993) Iohannẽ Baptiſtã mandato diuino exorſum ſuam uocationem, prædicandi Baptiſmum pœnitentiæ in remiſsionem peccatorum, Et ſcribunt quidam, hanc tubam ſeu uocem clamantis in deſerto, primum eo anno in feſto tubarum, prima die menſis ſeptimi, auditam, & ſuum Baptiſmum cœpiſſe Iohannem, & poſtea decima die eiuſdem menſis, in feſto expiationis, Chriſtum ab eodem baptiſatum. Incipiebat uero, ut ibidem refert Lucas cum baptiſaretur, Ieſus eſſe ferme annorum triginta. Enumerat autem ordine Iohannes Euangeliſta tria feſta Paſchæ uſq; ad mortem Chriſti.

Chriſtus anno mundi 3993 baptiſatus.

j. Octob.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Primum, capite ſecundo, ubi è templo eijcit uendentes & nummularios, qui 16 annus imperij Tiberij Cæſaris eſt.

Paſchæ feſta tria, quibus Chriſtus uixit & docuit.

Secundum feſtum Paſchæ cap. 6. ubi trangreſſus mare Tiberiadis, in monte paſcit uiros numero ferme quinquies mille, qui annus 17. Tiberij imperatoris eſt.

Tertium Paſchæ feſtum commemorat Iohannes capit. 12, in quo Dominus ſe ipſum Deo Patri pro peccatis mundi offert, qui annus decimus octauus Tiberij, ætatis autem Chriſti 33 eſt. Paſſus eſt autem 25 Martij, quo die & in utero Mariæ uirginis erat conceptus, Inde tertio die reſurrexit à mortuis, quadrageſimo uero die in conſpectu diſcipulorum triumphans, & ſecum ex mortuis exuſcitatos ducens, aſcendit ad cœlos.

Chriſtus quo die conceptus & mortuus.

Quinquageſimo uero à Reſurrectionis Domini die, effunditur in Apoſtolos Spiritus ſanctus promiſſus, quo accenſi & confirmati Apoſtoli, primum palam uocem Euangelij in urbe Hieroſolyma per omnes uicos, tanquam in arce eius gentis, cui datæ erant promißiones, omnium gentium linguis loquentes ſpargunt, & omnes ad pœnitentiam uocant, & remißionem pecca

Euangelij propagatio in die Pentecoſtes primũ cepta eſt.

peccatorum agentibus pœnitentiam, & credentibus Euangelio, gratis propter Chriſtum mortuum & reſuſcitatum annunciant, & eodem die conuertuntur in ea urbe circiter tria hominum milia.

3000 hominum conuerſa in die Pentecoſtes.

Hæc ſunt ſeminaria & initia Eccleſiæ, quæ uoce Apoſtolorum in urbe Hieroſolyma, primo die, quo donatus eſt Spiritus ſanctus collecta eſt.

Seminaria & initia Eccleſiæ.

Quæ autem ulterior eodem anno collectio & propagatio Eccleſiæ in urbe Hieroſolymitana, & quæ geſta & miracula per Apoſtolos edita fuerint, recenſentur à Luca, Act: 2.3.4.5.6.7. & 8. Capitibus. Euangelij enim uox uſq; ad primam perſecutionem Eccleſiæ, quæ ſtatim mortem S. Stephani ſecuta eſt, ſpacio fere unius anni poſt aſcenſionem Domini, mœnibus Hieroſolymæ concluſa fuit, ut iuxta mandatum Domini Lucæ ultimo, initium docendi Euangelij ab Hieroſolymis fieret, & inde tanquam ex arce, in totum terrarum orbem propagaretur, ſicuti à Prophetis Eſa. 2. & Miche: 4. prædictum erat: De Sion exibet Lex, & uerbum Domini de Ieruſalem.

Euangelij uox uno anno clauſa Ieroſolymis.

VERE autem admiranda gubernatio, de-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Eccleſia quo magis premitur, eo magis creſcit.

fenſio & conſeruatio Eccleſiæ Dei eſt, quæ quo magis premitur, eo maiora incrementa capit.

Perſecutio Eccleſiæ uniuerſalis prima.

Interfecto S. Stephano, prima uniuerſalis perſecutio ad delendam totam Eccleſiam, quæ tum Hieroſolymæ muris continebatur, exoritur, qua tantum abeſt, ut curſus Euangelij ſit impeditus, Vt inde etiam eius lux & uox latius per cæteras Iudææ & Samariæ regiones ſit ſparſa, cum præter Apoſtolos, qui ſoli Hieroſolymæ remanſerant, omnes diſcipuli, per ea loca diſperſi, doctrinam de Domino noſtro Ieſu Chriſto, crucifixo & reſuſcitato paßim in uicinis locis circumferrent.

Philippus Diaconus.

Samaria conuerſa per Philippum, Petrum & Iohannem.

Philippus igitur non ex Apoſtolorum, ſed Diaconorum numero, in Samariæ ciuitate docens, & edens miracula, magnam ibi multitudinem conuertit. Vt igitur σύνεργους habeat Philippus mittuntur ab Apoſtolis in Samariam, Petrus & Iohannes. qui per Samariam & alia loca uicina ſparſo Euangelij ſemine, reuerſi ſunt Hieroſolymam.

Eunuchus Gandacis reginæ Aethiopum a Philippo conuerſus.

Inde ab Angelo Philippus Gazan, urbem olim Philiſtinorum uocatus, Eunuchum præfectum Candacis reginæ Æthiopum Euangelium de

um de Chriſto docet, & eum baptiſat, ut hoc modo portæ in Æthiopia Euangelio aperiantur, quo poſt paucos annos Apoſtoli, Mattheus & Matthias mittendi erant.

Ex Gazæ itinere Philippus raptus, inuentus eſt in Azoto urbe, & inde pertranſiens, ut Lucas Act. 8. in fine refert, Euangeliſabat ciuitatibus cunctis, uidelicet maritimis, Paleſtinis & alijs uicinis, donec ueniret Cæſaream. Paleſtina conuerſa ad Chriſtum.

Ita ignis Euangelij Hieroſolymis accenſus, primum finitima Pheniciæ, deinde etiam ulteriora loca, uidelicet Syriæ, atq; adeo ipſam urbem Damaſcum quoq; peruagatus eſt, quæ Euangelij propagatio ſpacio duorum aut trium annorum facta, uehementer Scribis et Phariſæis dolebat, qui hanc lucem ſummis uiribus delere conabantur. Ita enim Iſa: cap. 9. prædixerat, ut orta hac luce, Deus multiplicaturus quidem eſſet gentem, ſed non magnam facturus lætitiã, Scribis ſcilicet ac Phariſæis, et reliquæ multitudini obſtinatæ, quæ magis tenebras quã lucẽ amabat, ex eo numero & Paulus tum adoleſcens, & in primis magno zelo erga paternam legem ardens, erat, de quo nobis iã ſermo habendus eſt. Quare breuiter eius uitam ſub- Phœnicia & Syria conuerſa.

ijciemus, quam hiſtoricam narrationem ſperamus nobis profuturam eſſe in explicandis eius ſcriptis.

Pauli parentes & patria.

PAVLus Apoſtolus ex tribu Beniamin, Hebræus ex Hebræis, patre Phariſæo & ciue Romano, in Tarſo Ciliciæ nobili urbe, & Colonia Romana natus eſt, quam urbem Strabo initio Argiuorum opus, poſtea à Sardanapalo conditam ſeu reſtauratam refert, & de illa hoc modo ſcribit.

De Tarso.

STRABO.

Academiæ tres Pauli tempore in orbe terrarum florentiſſimæ, Tarſus, Athenæ & Alexandria.

Tantum Tarſenſibus ſtudium circa Philoſophiam fuit, καὶ τὴν ἄλλην ἐγκύκλιον ἅπασαν παιδείαν, ut Athenas & Alexandriam ſuperarent, & ſi quis alius locus dici poteſt, in quo ſcholæ & Philoſophiæ exercitationes fuerint. Sed hoc uno plurimum excellit, quod hic indigenæ diſcunt, peregrini uero non multi huc adueniunt.

Pauli adoleſcentis ſtudia.

Didicit igitur puer in Patria Philoſophiam & artes dicendi, Euoluit ueterum Poetarum monumenta, ut Arati, Epimenidis, Menandri

&

& aliorum, quorum ſententias in ſuis ſcriptis citat.

Philoſophiæ itaq; & dicendi artibus inſtructus, mititur à parentibus Hieroſolymam urbem celeberrimam, in qua ſedes & templum Dei, & præcipua ſchola erat, ut ibi ex ſummis Doctoribus paternæ legis ueritatem perciperet.

Paulus miſſus Ieroſolymam a parentibus.

Nactus eſt ibidem præceptorem Gamalielem, uirum eruditione, prudentia & autoritate inter cæteros Doctores præſtantem, ad cuius pedes, ſe in patria lege accurate inſtitutum ipſe Act. 22. refert.

Pauli præceptor Gamaliel.

Ab hoc Doctore cum legem, paternas traditiones, ritus & cæremonias iam adoleſcens didiciſſet, non hypocriſi, ut plurimi Scribæ & Phariſæi, ſed magno zelo & ardore amplexus eſt Legem, quam diuinitus traditam, cum reijcere & abolere uiderentur Apoſtoli & ſectatores doctrinæ de Ieſu Nazareno crucifixo, omnibus uiribus ſibi eam propugnandam putauit.

Paulus propugnator Legis acerrimus.

Accepto itaq; à principibus ſacerdotum mandato publico, non Hieroſolymis tantum, ſed & in alijs ciuitatibus, omnem ſæuitiam & crudeli-

Paulus perſecutor Chriſt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

crudelitatem in eos, qui Chriſti nomen profitebantur, exercebat, tradens in carceres uiros pariter ac mulieres, nulli ſexui parcens, adeo etiam morte Stephani delectatus, ut lapidantium ueſtes aſſeruaret.

Damaſcus diſtat a Ieroſolyma itinere duodecim dierum.

Cum autem ſic ſpirans minas & cædes contra diſcipulos Domini, Damaſcum Syriæ urbem inſignem, quæ duodecim dierum itinere ab Ieroſolyma diſtat, proficiſceretur, ſubito ei in ipſa profectione non longe à Damaſco, is ipſe, quem perſequebatur, de cœlo cum ingenti fulgore, eum ad pœnitentiam uocans, & propter ſæuitiam obiurgans, apparet, Cuius uoci Paulus conſternatus obediens, ex hoſte & perſecutore, factus eſt electum organum, ſeruus & Apoſtolus Ieſu Chriſti, quæ hiſtoria ex cap. 9. Act: nota eſt.

Paulus ex perſecutore electum organum Chriſti factus.

Pauli conuerſio quo anno facta.

Incidit igitur conuerſio Pauli in annum Chriſti 34. & Tiberij 19. Idem affirmant Euſebius in Chronico, Euthalius Diaconus de temporibus prædicationis S. Pauli, Hieronymus, Beda ſuper Acta Apoſt: Petrus comeſtor, Lyra Luth: in Chronologia, Phil: Mel: in ſuo Chronico Carionis, & quidam alij. Et cum hac ſupputatione annorum conuenit illa Vulgaris, quæ refert Paulum 25. Ianuarij conuerſum, cum anno præcedenti 33 ſuæ ætatis, 25 Martij

Chriſtus quo anno ætatis & die paſſus & mortuus.

Chriſtus

Christus eſſet paſſus & mortuus , Ita Paulus conuerſus eſt , uel eodem anno non expleto, quo Christus paſſus eſt, uel ſub initiū alterius anni 34 Christi. Alia Euodij ſupputatio eſt, quem Nicephorus lib. 2 Cap. 3. ita in ſuis commentarijs ſcribere refert, A baptiſmo uſq; ad paßionē Christi interceßiſſe annos tres, à paſſione uero, reſurrectione & aſcenſione eius ad cœlos, uſq; ad lapidationem Stephani, annos 7. à Stephani deinde martyrio uſq; dum Paulum lux circumfudit, menſes ſex. Sed prior ſupputatio à tot autoribus apprabata, mihi ueriſimilior & rectior eſſe uidetur.

Euodij ſupputatio.

Fortaſſis menſes 7 non annos ſcripſit Euodius.

Annus primus, ſecundus & tertius conuerſi Pauli, Christi nati 34. 35. 36. Tiberij 19. 20. 21.

Paulus itaq;, cum (ut ipſe Gala: 1. ſcribit) Euangelium non ab hominibus accepiſſet nec didiciſſet, ſed in hoc triduo , quo nec uidit, nec comedit , neq; bibit , per reuelationem Christi, fuit (ut Lucas Act. cap. 9. refert) cum diſcipulis, qui erant Damaſci, per dies aliquot , & continuo in Synagogis prædicabat

Christum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Chriſtum, quod is eſſet filius Dei, & refutabat Iudæos aduerſarios.

Pauli periculum propter confeſſionem in urbe Damaſcena.

Expletis autem diebus compluribus, inierunt inter ſe Iudæi conſilium, ut eum occiderent, Sed intellectæ ſunt Paulo inſidiæ eorum, aſſeruabantq; portas die ac nocte, ut eum interficerent, accipientes autem eum diſcipuli nocte, per murum demiſerunt, ſubmittentes in ſporta. Ex quibus uerbis Lucæ, obſeruabis, hic primum Iudæos inſidiatos uitæ Pauli, & eos cuſtodes portarum fuiſſe.

Paulus Damaſci conuerſus abijt in Arabiam.

Sic è Damaſco dimiſſus, non abijt Ieroſolymam, ad eos, qui ante ipſum fuerunt Apoſtoli. ſed, ut ipſe Galat. 1. commemorat, in Arabiam, ubi quam diu fuerit, incertum eſt. Addit autem ibi, ſe inde denuo reuerſum eſſe Damaſcum, quo cum rediiſſet, iterum ſtruuntur ei inſidiæ, ſed non à Iudæis, uerum à præfecto Regis Aretæ propter res in Arabia innouatas, nec diebus compluribus, ſed toto triennio poſt eius conuerſionem, iam ferè exacto, Galat. 1. Sic enim 2. Corinth. 12. ſcribit: In Damaſco ὁ ἐθνάρχης Aretæ Regis excubias poſuerat in Damaſcenorum urbe, cupiens me comprehendere, ac per feneſtram in ſporta demiſſus ſui per mœnia, effugiq; manus eius.

Paulus iterū periclitatur in urbe Damaſcena.

Hæc

Hæc altera dimiſsio ex Damaſci muris eſſe uidetur, Si quis contrarium ſentire uolet, cum hoc non pugnabo, abundet quiſq; ſuo ſenſu. Sunt enim qui per dies complures triennium ſignificari putant.

Annus conuerſi Pauli quartus, Chriſti nati 37. Tiberij 22.

EXPleto hoc triennio, ut ipſe Galat. 1. refert, redijt Ieroſolymam Paulus, ut uideret Petrum, & manſit apud illum dies quindecim. Alium autem ex Apoſtolis non uidit quenquam, niſi Iacobum fratrem Domini.

Pauli poſt conuerſionẽ primus reditus Ieroſolymam.

Cum autem Saulus, ut Lucas Act. 9. ſcribit, ueniſſet Ieroſolymam, tentabat ſe iungere diſcipulis, & omnes timebant eum, non credentes, quod eſſet diſcipulus, ita enim tum Chriſtiani appellabantur. Barnabas autem adprehenſum illum, duxit ab Apoſtolos, uidelicet Petrum & Iacobum fratrem Domini.

Chriſtiani diſcipuli primũ uocati.

Cæterum cum Ieroſolymis magna fiducia & libertate Chriſtum doceret, & Græcos refutaret, paratæ illi ſunt à Iudæis inſidiæ, ut interfi-

Pauli periculum Ieroſolymis, cui Chriſtus apparuit in templo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

terficeretur. Oranti *autem in templo & extra ſe rapto, apparet Chriſtus, his uerbis (ut* Acto. 22. *ſcriptum eſt) eum alloquens: Feſtina & exi uelociter Ieroſolymis, quoniam non recipient teſtimonium tuum de me &c.Vade, quoniam ego ad Gentes procul mittam te.*

Paulus deductus Cæſareã

Huic uoci obediens Paulus, reliquit Ieroſolymas, & à fratribus, qui iam & ipſi inſidias uitæ Pauli ſtrui cognouerant, deductus eſt Cæſaream Paleſtinam ςράτωνος πύργον, *quæ inter Ioppen & Paran ſtadijs ſexcentis, hoc eſt, miliaribus Germanicis circiter 20 à Ieroſolyma ad mare ſita eſt, ubi frequens Sanctorum conuentus & hoſpitium fuit. Inde per Syriam & tandem Tarſum Ciliciæ patriam ſuam uenit,* Actor. 9. Galat. 1.

Cæſarea diſtat a Ieroſolyma miliaribus 20 hoſpitium piorum frequens.

Eccleſiæ pax anno 4 conuerſionis Pauli.

Hoc tempore Eccleſiæ per totam Iudæam & Galileam & Samariam habuerunt pacem, & ædificabantur uerſantes in timore Domini & conſolatione ſancti Spiritus multiplicabantur, Acto. 9.

Petri acta in Lidda oppido.

Circa eadem tempora geſta ſunt, quæ Lucas Actor. 9. & 10. *de S. Petro refert in Lydda oppido Paleſtinæ, quod ad Ioppe tribus miliaribus Germanicis diſtat, Æneam nempe paralyticum*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

lyticum octo annos in grabbato decumbentem in nomine Ieſu Chriſti ſanatum, & ciues Lyddæ & urbes uicinæ Aſſaronis miraculo & uoce Petri conuerſos ad chriſtum.

In Ioppe, quæ à Ieroſolymis undecim aut duodecim miliaribus diſtat, in eadem peregrinatione & eodem tempore, Tabitham diſcipulam ex morte ad uitam reuocat Petrus, quo miraculo multi eius urbis ciues moti, crediderunt in Chriſtum. Manſit igitur ibidem Petrus dies multos.

Tabitha a Petro reſuſcitata.

Poſt hos dies Petrus à Cornelio Centurione, iuſſu angeli, uocatur Cæſaream, quæ ab Ioppe itinere duorum dierum diſtat, ubi cognoſcit primum, apud Deum non eſſe προσωποληψίαν, ſed omnes, ſiue Iudæi, ſiue Gentes ſint, credentes in Chriſtum, ſine ullo diſcrimine ſaluari, Act. 9.

Petrus a Cornelio Cæſaream uocatus.

Hoc anno Tiberij 22. Marcellus ſuccedit Pilato, cui propter crudelitatem gubernatio à Vitellio preſide Syriæ fuit adempta. Præfuit autem Iudææ Pilatus annis 10.

Marcellus ſucceſſor Pilati.

Annus quintus Pauli conuerſi, Chriſti nati 38. Tiberij 23.

HActe-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

HActenus per annos quinq; doctrina de Chriſto crucifixo & reſuſcitato, in Iudæa, Samaria, Galilæa, Paleſtina, Phœnicia, Cypro, Antiochia & Syria, tantum Iudæis eſt communicata, ſicuti Act. 11. ſcribitur, Et illi quidem, qui diſperſi fuerant ex adflictione, quæ orta fuerat ob Stephanum, perambulauerunt uſq; ad Phœnicen & Cyprum, & Antiochiam, nemini loquentes ſermonem illum, niſi ſolis Iudæis. Illis enim oportebat primum loqui ſermonem Dei, ut Act: 13. inquit Paulus, ſed quia illum repellebant Iudæi, conuerſi ſunt Apoſtoli ad Gentes, iuxta præceptum Domini Lucæ ultimo.

Doctrina Euangelij per quinq; annos tantum Iudæis initio communicata.

Euangelium anno quinto poſt Chriſtũ reſuſcitatum in Gentes uniuerſaliter propagatum.

Hoc uero anno quinto conuerſionis Pauli, etiam Gentes uniuerſaliter fiunt participes benedictionis ſeminis Abrahæ, iuxta editam promißionem: In ſemine tuo benedicentur omnes gentes terræ.

Cum enim Petrus Ieroſolymam reuerſus à Iudæis accuſaretur, quod & Gentibus Euangelium de Chriſto Ieſu anuunciaſſet, & cum illis eſſet conuerſatus, oſtenſis firmis cauſis, quod Gentibus credentibus Euangelio, non ſecus ac Iudæis datus eſſet Spiritus ſanctus, ſopita eſt controuerſia, & cepit doctrina Euangelij inde etiam ad Gentes ſpargi, Act: 11.

Præ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Præcipue uero in Antiochia Syriæ urbe populoſiſſima & Tetrapoli, quæ ab Ieroſolyma itinere ſedecim dierum diſtat, magna acceſſio ad numerum credentium Euangelio facta eſt, Ideo ab Ieroſolymis eo miſſus eſt Barnabas Leuites, Cyprius genere, uir bonus & plenus Spiritu ſancto & fide.

Antiochia Tetrapolis diſtat a Ieroſolyma itinere ſedecim dierum.

Barnabas.

Vt igitur Antiochiæ in urbe populoſa συνεργὸν haberet Barnabas, proficiſcitur Tarſum, et inde ſecum Antiochiam ducit Paulum. Accidit autem, ut annum totum conſuetudinem agerent cum ea congregatione. Hic diſcipuli primum Chriſtiani cognominati ſunt, fuit is annus à mundo condito 4000.

Anno mundi 4000 diſcipuli in Antiochia Chriſtiani appellati.

Nam cum iam iuxta Danielis uaticinium Cap. 9. poſt Chriſtum reſuſcitatum ſacrificiũ & oblatio cecidiſſent, & Lex eſſet abrogata, ſparſo Euangelio etiam in Gentes, quibus credentibus in Chriſtum, Spiritus ſanctus tam dabatur, quam Iudæis circumciſis, populus Dei, qui hactenus per annos 2000. à patre ſuo ſemen Abrahæ appellabatur, nunc ab anno mũdi 4000 ex Iudæis & gentibus collectus, in poſtremo biſmillenario uſq; ad finem mundi, nouo & inſigni regio nẽpe nomine ornatur, ut Chriſtiani à Chriſto æterno Rege ſuo appellentur.

Chriſtiani à Rege ſuo Chriſtō appellati.

Ita iam anno mundi 4000 nouus mundus, & cœli noui per doctrinam Euangelij creantur & noua fiunt omnia, nouus populus, cultus, doctrina, templum & ſacerdotes noui, toto ueteri mundo per Euangelij diluuium deleto, quæ nouitas mundi ſpiritualis, durabit uſq; in finem mundi, ubi poſt reſurrectionem mortuorum, etiam corporaliter noui cœli & noua terra creabitur, his quæ nunc ſunt, omnibus igni exuſtis, ubi & Prophetiæ, linguæ & ſcientia, & fides & ſpes, & hoc totum regnum Chriſti, quod nunc eſt, abolebitur, & Deus erit omnia in omnibus.

Mundus nouus.

Diluuium Euangelij.

Hoc igitur anno quinto conuerſionis Pauli, Mundi uero 4000, benedictio ſeminis Abrahæ, ſeu ſceptrum & regnum Chriſti, Euangelium è Sionio monte primum per quinq; annos tantū ad colligendos Iudæos diſperſos emiſſum, incipit propagari etiam in gentes per totum terrarum orbem, duraturum donec hic Rex ueniat.

Sceptrum regni Chriſti ex Sion in gentes emiſſum anno mundi 4000.

Eodem anno Barnabas & Paulus reuerſi ſunt ex Ieroſolyma Antiochiam, expleto miniſterio Eleemoſynæ, Act. 12.

Pauli poſt conuerſionē ſecundus reditus Ieroſo lymam.

Annus ſextus Pauli conuerſi, Chriſti nati 39. Caij Caligulæ imperatoris primus, qui imperat annis 4.

PAVlus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

PAVlus & Barnabas, emiſſi à Spiritu ſancto ex Antiochia, abeunt Seleutiam, inde in Cyprum Salaminem & Paphum, ubi Sergius Paulus proconſul Romanus conuertitur.

Paulus & Barnabas miſſi ad Gentes.

Annus ſeptimus Pauli conuerſi, Chriſti nati 40. Caij 2.

EX Papho ueniunt in Pergen Pamphiliæ, à Perga Antiochiam Piſidiæ, ubi à Iudæis mota ſeditione, illis finibus pulſi ſunt, Act. 13.

Hoc anno ſecundo Caij, Herodes Antipas, cum circiter 36 aut 37 annis regnaſſet, relegatur à Caio in Lugdunum Galliæ oppidum, cum Herodiade, Herodis Agrippæ ſorore, & eius tetrarchia, Galilea nempe & Perea, donatur Herodi Agrippæ, qui ex captiuo fit Rex.

Herodes Antipas interfector Baptiſtæ relegatus

Hæc fuit pœna inceſtus, & interfecti Baptiſtæ & Chriſti illuſi ac in alba ueſte ad Pilatum remiſſi.

Mortuo enim Herode magno Cæſar Auguſtus inter filios regnum eius hoc modo diuidit. Archelaũ conſtituit ἐθνάρχην dimidiæ Iudeæ regionis, quæ Herodi tributa reddiderat, uidelicet Idumea, Iudæa & Samaria, Alteram dimi-

Herodis regnum quo modo ab Augusto inter eius liberos diuiſum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

diam regni partem ita cæteris duobus diſtribuit, ut Herodes Antipas raptor Herodiadis uxoris fratris ſui Philippi, τετράρχης Galileæ & Pereæ eſſet, Philippus autem τετράρχης Bethaneæ cum Trachonitide & Auranitide, & cum aliqua parte domus, quæ Zenodori dicebatur.

Annus octauus Pauli conuerſi, Chriſti nati 41. Caij 3.

Iconium.

PAVLus & Barnabas eiecti ex Antiochia, ueniunt Iconium, ubi multo tempore demorati ſunt, Act. 14.

Annus nonus Pauli conuerſi, Chriſti nati 42 Caij 4.

Paulus lapidatus,

PVLſi ex Iconio, confugiunt ad ciuitates Lycaoniæ Lyſtram & Derben Paulus et Barnabas. Fuit autem in Lyſtris lapidatus, ſed diuinitus ſeruatus Paulus, Act. 14.

NB.

Euangelium Matthei, quo tempore ſcri

Hoc tempore ſcribit Mattheus Euangelium Euſeb. Nicepho: 15. anno poſt aſcenſionem Domini ſcriptum affirmat.

Annus

Egtm Matthej qn scriptum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Annus decimus Pauli conuerſi, Chriſti nati 43. Claudij Cæſaris primus, qui imperat annis quatuordecim.

PAVlus ex Lyſtra poſtero die, quo lapidatus fuerat, profectus eſt cum Barnaba Derben, ubi cum euangelizaſſent, reuerſi ſunt Lyſtram & Iconium, & Antiochiam, denuo confirmantes animos diſcipulorum, exhortantesq;, ut perſeuerarent in fide &c. Act. 14.

Herodi Agrippæ (filio Ariſtobuli, quem pater Herodes magnus cum alijs duobus filijs Alexandro & Antipatro interfecerat) adijciuntur à Claudio hoc anno præter priores τετραρχίας, etiam Iudæa, Samaria, & omnes partes quas ipſius auus Herodes magnus tenuerat, & præter hæc Abela tetrarchia Lyſaniæ & pars Ciliciæ & Comagene adempta Antiocho.

Beda refert hoc tempore Felicem à Claudio miſſum procuratorem prouinciæ Samariæ, Galileæ & regionis, quæ dicitur trans Iordanem. Vnde Paulus Act. 24 inquit: Æquiore animo pro me ipſo cauſam dico, cum ſciam te multis iam annis iudicem fuiſſe huic genti.

Felix quo tempore in Iudæam miſſus.

Annus

Annus undecimus Pauli conuerſi, Chriſti nati 45. Claudij 2.

PAVlus & Barnabas peragrata Piſidia, uenerunt in Pamphiliam, ubi in Perga, locuti ſunt ſermonem Domini, Act. 14.

Annus duodecimus Pauli conuerſi, Chriſti nati 44. Claudij 3.

EX Perga deſcenderunt in urbem Attaliam, & inde ſoluerunt Antiochiam Syriæ unde erant traditi gratiæ Dei, in opus, quod compleuerunt, ſpacio ſcilicet ſex annorum, οὐκ ἀποτόμως ἄλλα ἐμ πλάτει, Act. 14.

Hoc anno Herodes Agrippa Priſcus rex, ut Iudæorum fauorem promereretur, mouet perſecutionem aduerſus Eccleſiam, & occidit Iacobum fratrem Iohannis Euangeliſtæ filium Zebedei, & Petrum, in diebus Azymorum in carcerem coniecit. Ex Hieroſolyma Cæſaream reuerſus, percuſſus ab angelo mortuus eſt, cum ſeptem annis imperaſſet, Act. 12. Ioſe. lib. 19. Antiqui. Cap. 7.

Iacobus frater Iohannis Euangeliſtæ quo anno interfectus.

Eodem tempore Maria mater Domini mortua eſt, Anno ætatis ſuæ 59.

Annus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Annus Pauli conuerſi 13 & 14 Chriſti nati 46 et 47 Claudij 4 & 5.

ANTiochiam cum ueniſſent Paulus & Barnabas, & congregaſſent Eccleſiam, retulerunt quæcunq; feciſſet Deus ſecum & quod aperuiſſet Gentibus oſtium fidei, Commorati autem ſunt illic multum temporis cum diſcipulis, Act. 14.

Euſebius, Oroſius & Beda, affirmant famem à Propheta Agabo prædictam, fuiſſe anno quarto Claudij, Sed aliter Ioſephus, ut mox dicemus. *Fames ab Agabo propheta prædicta.*

Hoc tempore Cuſpius Fadus ἔπαρχος in Iudæam à Claudio poſt mortem Herodis Agrippæ miſſus eſt, Ioſeph. lib. 19. Antiqui: capit. 8. *Cuſpius Fadus.*

Circa hæc tempora à Fado præſide Iudeæ, ut refert Ioſephus lib. 20. Antiqui: Cap. 4. Theudas Pſeudopropheta magus interfectus eſt, et diſsipati ſunt, qui ei adhæſerunt. Videtur autem hic alius eſſe, & multo poſterior, quam cuius Act. 5. mentio fit. Dicit enim Lucas, Iudam Galileum fuiſſe, in diebus profeſsionis ſub Cyrenio præſide tempore Chriſti nati, poſt Theudam. Hic Iudas Galileus, ut refert Ioſe- *Theudas pſeudopropheta interfectus.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

phus, ultra tres ſectas, Phariſeorum, Sadduceorum & Eſſeorum, quartam inuexit, qui defenſores libertatis, contendebant, nulli Domino niſi ſoli Deo, ſeruiendum, ideo tributum Romanis nullo modo ſoluendũ eſſe, ne ita libertatem amitteret populus. Allegabant illud Deu. 6. Dominum Deum tuum adorabis, & illi ſoli ſeruies. Item, affirmabant eos, qui templo decimas & debitam penſionem perſoluerent, Cæſari tributa non debere reddere, Vnde à Phariſæis poſtea poſt annos 30 hæc quæſtio plena fraudis & inuidiæ Chriſto proponitur, Liceatne tributum dare Cæſari an non? Ab hoc igitur Iuda Galilæo, qui anno primo Chriſti nati fuit, uſq; ad hunc Theudam ſunt anni 46. Neceſſe igitur eſt alium Theudam eſſe multo priorem, cuius Gamaliel meminit, qui Iudam Galileum poſt Theudam fuiſſe affirmat.

Annus conuerſi Pauli 15. Chriſti nati 48. Claudij 6.

Pauli poſt conuerſionẽ tertius reditus Ieroſolymam.

POST annos quatuordecim (à ſua conuerſione, incluſis primis tribus annis, quibus Damaſci & in Arabia fuit) aſcendit Paulus Ieroſolymam cũ Barnaba et Tito, inde à Synodo cũ literis Apoſtolorum dimiſſi, demorantur Antiochiæ, docentes ſermonem Domini,

quo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

quo cum Petrus ueniſſet, reſtitit illi Paulus, Gal. 2. Actor. 15. Id eo tempore accidiſſe affirmat Beda ſuper acta Apoſtolica.

Si Synodus Apoſtolorum, ad quam Paulus poſt quatuordecim annos aſcendit, ponatur in 17 annum eius conuerſionis, qui eſt annus octauus Claudij, ut Hieronymus & multi alij ſentiunt, non erunt plures anni, quam quinq; uſq; ad eius captiuitatem. Captus enim eſt 22 anno ſuæ conuerſionis, poſt feſtum Pentecoſtes, qui eſt annus 13 Claudij, Cæſareæ autem biennium ſub Felice in cuſtodia fuit, anno ſcilicet ultimo Claudij & primo Neronis, quo biennio (inquit Lucas Act. 24) expleto, accepit ſucceſſorem Felix Portium Feſtum, à Nerone in Iudæam miſſum, Ioſe. lib. 20. Antiq. Cap. 13. Euſeb. lib. 2. cap. 22. In hiſtoria Eccleſiaſtica, & idem in ſuo Chronico ſic refert: Feſtus in gubernatione ſuccedit Felici, apud quem, præſente Agrippa rege, Paulus Apoſtolus religionis ſuæ rationem exponens, uinctus Romam mittitur. Id dicit factum anno imperij Neronis ſecundo, quod & Hieronymus in uita Pauli affirmat.

Synodus Apoſtolorum quo anno conuerſionis Pauli fuerit.

Impoßibile autem eſt, hæc omnia, quæ à Luca poſt hanc Synodum à Paulo acta eſſe refe-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

runtur, ſpacio quinq; annorum eſſe facta, Nam præter tot longinquas peregrinationes, totum annum & ſex menſes fuit Corinthi, Act. 18. Totum biennium Epheſi, Act. 19. Tres menſes in Græcia, & iterum in Corintho, Act. 20. Neceſſe igitur eſt, in hos quatuordecim annos includi primos tres, quibus in Arabia & Damaſci fuit Paulus. Et cum Galat. 2. inquit. Deinde poſt annos quatuordecim aſcendi Ieroſolymam, initium horum annorum à conuerſione eius faciendum eſt, & ita ab hac Synodo uſq; ad eius captiuitatem, reliqui erunt anni octo, quibus hæc agi potuerunt, quæ poſt hanc Synodum geſta, ſcribuntur à Luca, ὁμοψήφως habemus Bedam, Lyram & Bullingerum in ſerie annorum Actorum Apoſtolicorum, qui hæc diligenter collegit.

Annus Pauli conuerſi 16 Chriſti nati 49 Claudij 7.

PAVlus allecto Sila perambulat Syriam ac Ciliciam, confirmans Eccleſias, Acto. 15. Hoc anno Tiberius Alexander ſubſtituitur præſes Iudeæ Cuſpio Fado, ſub quo Ioſephus famem à Propheta Agabo prædictam, per totum terrarum orbem fuiſſe ſcribit, quam ſubleuauit liberalitas Helenæ reginæ Adiabenorum

Fames ab Agabo prædictas.

norum, importato Ieroſolymis frumento ex Ægypto, & ficis ex Cypro, & collatio Eccleſiarum Syriæ, Aſiæ & aliarum nationum.

Annus Pauli conuerſi 17. Chriſti nati 50. Claudij 8.

PAulus cum Sila peruenit Derben & Lyſtram, & ibi aſſumpto Timotheo peragrat Phrygiam & Galatiam, & Myſiam & tandem ueniunt Troaden, unde uocantur in Macedoniam, ubi primum in Philipporum urbe Paulus docuit, cæſus ibi cum Sila uirgis & incarceratus, Act. 16. Inde eiecti peragrata Amphiboli & Apollonia, uenerunt Theſſalonicam ibi excitata contra ipſum ſeditione, uenit Berrhoeam, ubi cum à Iudæis quoq; tumultus contra ipſum motus eſſet, deductus eſt Athenas, Act. 17. qua in urbe ſe ſolum reſediſſe, miſſo ad Theſſalonicenſes, Timotheo, 1. Theſ. 3. ſcribit. Et ibi utramq; Epiſtolam ad Theſſalonicenſes ſcriptam à Paulo, teſtatur ipſarum ſubſcriptio in fine Epiſtolarum adpoſita, Act. 17.

Timotheus.

Paulus uocatus in Macedoniam, docet Philippis.

Epiſtolæ Pauli ad Theſſalonicenſes, ubi & quo tempore ſcriptæ.

Apparet autem duas ad Theſſalonicenſes Epiſtolas eſſe primas, quas ſcripſit Paulus.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Hoc tempore Dionyſius Areopagita con-
Dionyſius Areopagita. uerſus eſt Athenis à Paulo.

Ioſephus lib. Antiqui: 20 cap. 5. ſcribit, Herodem regem Chalcidis fratrem regis A-
Herodes rex Chalcidis. grippæ maioris mortuum eſſe hoc anno octauo Claudij, cuius regnum Claudius Agrippæ Iuniori dedit, coram quo & Feſto præſide, infra anno 24 ſuæ conuerſionis Paulus ſuam cauſam dicit, Act. 26. Hic Iunior, non Herodes, ſed tantum Agrippa uocatur.

Annus Pauli conuerſi 18. Chriſti nati 51. Claudij 9.

Poſt hæc Paulus digreſſus Athenis, uenit
Paulus uenit Corinthum. Corinthum, ubi cum edicto Claudij Cæſaris eius imperij anno nono autore Oroſio, (qui 18 annus conuerſi Pauli eſt) omnes Iudæi Roma expulſi eſſent, inuenit Corinthi Aquilam cum Priſcilla uxore, qui nuper ab Italia uenerant.
Aquila & Priſcilla. Sedit autem ibi annum & ſex menſes, docens ſermonem Dei Act: 18.

Annus Pauli conuerſi 19. Chriſti nati 52. Claudij 10.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

HOC dimidio anno ultra priorem, deinde dies multos Corinthi commoratus Paulus, ualedicto fratribus, abnauigauit in Syriam, comitantibus cum Priſcilla & Aquila deuenitq; Epheſum, ubi paucos dies manens, ſoluit Epheſo, cumq; perueniſſet Cæſaream, aſcendit Ieroſolymam, & ſalutauit Eccleſiam, Act. 18.

Pauli poſt conuerſionẽ quartus reditus Ieroſolymam.

Ex Ieroſolyma deſcendit Antiochiam, & commoratus illic aliquantum temporis, profectus eſt, perambulans ex ordine Galaticam regionem ac Phrygiam, confirmans omnes diſcipulos, Act: 18. in qua perfectione & Laodiceam inuiſit, ubi prima ad Timotheum Epiſtola à Paulo ſcripta eſt, ut teſtatur eius Epiſtolæ ſubſcriptio his uerbis, Miſſa fuit ex Loadicea, quæ eſt Metropolis Phrygiæ Pacatianæ, & in finibus Phrygiæ & Galatiæ circa 30 miliaria ab Iconio, Lyſtra & Derba, urbibus Lycaoniæ ſita.

Epiſtola Pauli prima ad Timotheum ubi & quo anno ſcripta

Eſt & altera Laodicea Aſiæ, ad Lycum amnem, Coloßis uicina, in qua ſicuti & in Coloßis Paulus non fuit, ut Coloſſ: 2. ſcribit. Concidit hæc Laodicea, quæ ad Lycum ſita eſt, cum duabus urbibus uicinis Coloßis, & Hierapoli interfectrice Philippi Apoſtoli, concuſſa terræ.

Laodicæa ad Lycum.

NB.

terræmotu, anno decimo Neronis, paulò antè mortem Pauli.

Cumanus præſes Iudeæ

Hoc anno Claudij decimo Cumanus præſes Iudææ ſucceſſor Tiberij Alexandri miſſus eſt, qui Tiberius propter rapinas et conceſſa latrocinia & prouinciam male adminiſtratam in exilium pellitur à Claudio.

20000 hominum milia in templo perierunt.

Sub hoc præſide uiginti hominum milia Ieroſolymis in templo, quarta die Azymorum oppreſſa ſunt, Ioſeph. Anti: lib. 20. cap. 6.

Annus Pauli conuerſi 20 & 21 Chriſti nati 53 & 54 Claudij 11 & 12.

Apollos.

Factum eſt autem, cum Apollos eſſet Corinthi, ut Paulus peragratis ſuperioribus partibus, uidelicet Galatiæ & Phrygiæ, „ ueniret Epheſum, & ibi per biennium in ſcho„ la Tyranni cuiuſdam quotidie diſputaret, ita „ ut omnes, qui habitabant in Aſia, audirent ſer„ monem Domini, Act. 19. Ibi cum beſtijs pugnauit, 1. Corinth. 15.

Paulus pugnat cum beſtijs Epheſi.

Pauli Epiſtola prima ad Corinthios, quo anno & loco ſcripta.

Hoc tempore & ex Epheſo primam ad Co„ rinthios Epiſtolam Paulum ſcripſiſſe ueriſimilius eſt, quam ex Philipporum urbe, ut eius Epiſtolæ ſubſcriptio in fine addita habet. Nam

1. Cor

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

1. Corinth. 16: ſic ipſe ſcribit: Veniam ad uos, cùm Macedoniam pertranſiero. Item, Commorabor Epheſi, uſq; ad diem quinquageſimum.

Fuit igitur Epheſi Paulus, cum primam ad Corinthios ſcriberet.

Sunt, qui eodem tempore ex Epheſo Epiſtolam ad Titum ſcriptam putant, Sed eius ſubſcriptio hæc uerba habet: Scripta ex Nicopoli Macedoniæ, quæ ſita eſt in Actiaco littore, ubi ab Octauio, prælio nauali Antonius cum Cleopatra uictus eſt, unde ea urbs nomen habet.

Epiſtola ad Titum, quo loco & tempore ſcripta. Nicopolis.

Præmiſit autem ex Epheſo Paulus in Macedoniã Timotheum & Eraſtum, remanens ad tempus, uidelicet ad quinquaſimum diem, Epheſi, Act. 19.

Hoc anno undecimo Claudij, Felix Pallantis Eunuchi Claudij, Cæſaris frater, ſucceßit Cumano in gubernatione Iudeæ & Samariæ, qui antea quoq; Philippi Tetrarchiam ante annos 10 gubernauerat. Ideo Paulus Act. 24 ait, Se ſcire, eum fuiſſe iudicem huius gentis multis annis. Homo fuit conditionis libertinæ & auarus, ideo ibidem Lucas ſic de eo refert: Felix reſpondit, In præſentia abi, cæterum opportunitatem nactus accerſam te, ſimul & illud ſperans, fore, ut pecunia ſibi daretur à Paulo &c.

Felix ſucceſſor Cumani, homo auarus

FELIX,

De

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

De hoc Felice Aurelius Victor ſic ſcribit: Liberti Claudij ſummam poteſtatem adepti, ſtupris, exilio, cæde, proſcriptionibus, omnia fœdabant, ex quibus Felicem legionibus Iudeæ præfecit. Item, Cornelius Tacitus, Felix Iudeæ impoſitus, cuncta malefacta ſibi impuné ratus &c.

Calamitates Iudæorũ ſub Felice præſide.

Multa fuerunt latrocinia in agris, ſeditiones crebræ, cædes in urbe & templo Ieroſolymitano, & magnæ paſsim ærumnæ in populo Iudaico ſub hoc Felice, quæ euerſionē huius populi præceſſerunt, Ab hoc oppreſſus eſt Ægyptius Pſeudopropheta cũ quatuor milibus uiris Sicarijs, Act. 21. Ioſephus lib. Anti. 20. cap. 12.

Philippus Apoſtolus interfectus.

Hoc tempore, duodecimo nempe Claudij anno, ſcribit Euſebius Philippum Apoſtolum in Hierapoli Phrygiæ urbe affixum cruci, lapidibus obrutum.

Eodem anno duodecimo imperij ſui expleto, Claudius Cæſar donat Agrippæ Iuniori Tetrarchiam Philippi & Bataneam, addens ei et Trachonitin cum Abella, quæ Lyſaniæ Tetrarchia fuerat, Ioſephus lib. Antiqui: 20. cap. 9.

Druſilla nubit Felici.

Item, eodem tempore Druſilla ſoror Agrippæ Iunioris, quæ erat Iudæa, nubit Felici præ-

ſidi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

ſidi Iudeæ, perſuaſa à Simone mago, quæ cum marito Felice, audiuit à Paulo fidem, quæ eſt in Chriſtum, Act. 24. anno ſcilicet ſequenti Pauli conuerſi 22.

Annus Pauli conuerſi 22 Chriſti nati 55 Claudij 13.

SEdato Epheſi tumultu, Paulus proficiſcitur in Macedoniam, uiſitatis ibi omnibus urbibus & Eccleſijs, ubi antea docuerat, Acto. 19 & 20. Ibi in Philipporum urbe, ſecunda Epiſtola ad Corinthios, ſcripta, miſſa fuit per Titum & Lucam, quos præmiſit ad colligendas in Chorintho & Achaia Eleemoſynas, mox eos inſecutus, tres menſes in Græcia & præcipue Corinthi commoratur, Act. 20. Eo tempore ſcripta in Corintho Epiſtola ad Romanos, miſſa fuit per Phœben miniſtram Cenchreenſis Eccleſiæ, & tum primum Paulus ab Ieroſolyma uſq; ad Illyricum impleuerat omnia per doctrinam Euangelij, ut cap. 15 in Rom. refert, ubi & inquit. Nunc proficiſcor Ieroſolymam, miniſtrans ſanctis. Viſum eſt enim Macedoniæ & Achaiæ (ubi tum in Corintho erat Paulus, cum hæc ſcriberet) communicationem aliquam facere in pauperes ſanctos, qui ſunt Ieroſolymæ, ad quas Eleemoſynas colligendas

Epiſtola Pauli ad Corinthios ſecunda, ubi & quo anno ſcripta.

Epiſtola ad Romanos quo loco & tempore ſcripta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

præmiſerat Titum & Lucam Corinthum, & erant tum Corinthi apud Paulum Timotheus, Gaius hoſpes Pauli, quorum nomine in ea Epiſtola Romanos ſalutat, & Lucas Act: 20 ſcribit Paulum feſtinaſſe, ut diem Pentecoſtes ageret Ieroſolymis, quæ omnia oſtendunt eo tempore Epiſtolam ad Romanos ſcriptam eſſe Corinthi.

Pauli quinta & poſtrema profectio Ieroſolymam poſt ipſius conuerſionẽ.

Paulus ut inſidias Iudæorum uitaret, non recta ex Corintho in Syriam ſoluit, ſed abit in Macedoniam, ubi in Philippis feſtum Paſchæ agit, intra 5 dies uenit Troaden, ubi commoratur dies ſeptem, & Eutychum mortuum reſuſcitat, inde peragrat Aſſon, Mitylenem, Chium, Samum, Trogillion, Miletum, quo ex Epheſo ad ſe Presbyteros conuocat, quibus commonefactis ualedicit, & eis prædicit, quod ipſum amplius non ſint uiſuri, Act: 20,

A Mileto facit iter per Coum, Rhodum, Pataram, & tandem uenit Tyrum, ubi 7 diebus manſit, inde deſcendit Ptolemaidem, ibi unum diem manſit. Poſtea uenit Cæſaream, ubi Propheta Agabus prædicit Paulum Ieroſolymis uinctum iri, inde uenit Ieroſolymam ad feſtum Pentecoſtes, ubi perſuaſus à Iacobo & Presbyteris purificatur cum alijs uiris ad deliniendos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Iudæos, offenſos quod contra legem Moſi doceret, Sed iudæi non placati mouent ſeditionem contra Paulum, in qua Paulus à Claudio Lyſia tribuno cohortis capitur, & fit coniuratio à 40 uiris ad Paulum interficiendum. Mittitur igitur Cæſaream ad Felicem præſidem, Act. 21 22. 23. 24. Vbi Felix cum uxore Druſilla audit Paulum docentem fidem, quæ eſt in Chriſtum.

Paulus capitur. Act. 21. 22 Act. 23 Act. 24

Annus Pauli conuerſi 23. Chriſti nati 56. Claudij 14.

PAVlus tenetur captiuus Cæſareæ biennium, Act. 24. nempe ultimo anno Claudij, & deinde ſequenti anno primo Neronis, Nam Euthalius refert Paulum anno 13 Claudij captum, & eo tempore Felicem in Iudæa præſidem fuiſſe, id quod & Ioſephus lib. Anti. 20. cap. 9. teſtatur. Hic eſt annus primus Pauli, Cæſareæ ſub Felice præſide captiui.

Paulus biennio captiuus Cæſareæ anno 13. Claudij captus.

Annus Pauli conuerſi 24. Chriſti nati 57. Neronis 1. Imperauit autem Nero annis 14.

HOC anno primo Neronis Felicem adhuc præſidem iudeæ fuiſſe, ſcribit Ioſephus lib.

Pauli Cæſareæ captiui annus ſecundus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

lib: Antiqui. 20. cap. 11. Hic annus ſecundus eſt quo Paulus captiuus ſub Felice Cæſareæ fuit, Act. 24.

Annus Pauli conuerſi 25. Chriſti nati 58. Neronis 2.

LVcas in fine capitis 24 Act. ſic ſcribit: Biennio, uidelicet captiuitatis Pauli, expleto, accepit ſucceſſorem Felix Portium Feſtum, Volens autem gratiam præſtare Iudæis Felix, reliquit Paulum uinctum.

Felici ſuccedit Portius Feſtus.

Felici autem Romam propter crudelitatem & auaritiam reuocato, Portium Feſtum in gubernatione Iudeæ ſucceßiſſe à Nerone miſſum, teſtatur Ioſephus lib. Antiqui: 20 cap. 13. Item, Euſebius lib. 2. cap. 22. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ: Hoc anno coram Feſto ſolo primum ſuam cauſam dicit Paulus Act. 25. Deinde coram Agrippa Rege Iuniore & Feſto, Act. 26.

Paulus ducit ſuam cauſam coram Feſto.

Hoc anno 2 Neronis uenit Paulus Romam à Feſto ſucceſſore Felicis miſſus, cum ad Cæſarem appellaſſet, comitibus duobus, Luca & Ariſtarcho Theſſalonicenſi, Act. 27. Idem affirmat Hieronymus in uita Pauli, & Euſebius in ſuo Chronico.

Paulus uenit Romam captiuus anno 2 Neronis.

Platinæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Platinæ in uita Petri & Pauli hæc uerba ſunt: Paulus poſt Chriſti mortem anno 25. id eſt, Neroniani imperij ſecundo, eodem tempore, quo Feſtus procurator Iudeæ Felici ſucceſſit, Romam uinctus Ariſtarcho concaptiuo comitante, ut ciuis Romanus mittitur &c.

Annus Pauli conuerſi 26 & 27, Chriſti nati 59 & 60. Neronis 3 & 4.

His duobus annis Paulus manſit Romæ in ſuo conducto hoſpitio, & ſuſcepit omnes, qui ingrediebantur ad eum, prædicans regnum Dei, & docens, quæ ſunt de Domino Ieſu Chriſto, cum omni fiducia, ſine prohibitione, Act. 28. Paulus manſit duobus annis Romæ in ſuo conducto hoſpitio.

Hactenus Lucas hiſtoriam Pauli, ab eius conuerſione uſq; ad 27 annum, ſed non integram pertexit, reſtant.n. adhuc nouem aut decem anni, ut mox oſtendemus, Nam ultimo anno Neronis decollatus eſt, Imperauit uero Nero annis 14. Lucas pertexit hiſtoriam Pauli uſque ad annū 27.

De Epiſtolis Pauli Romæ ſcriptis.

HOC biennio, quo Romæ in ſuo conductu manſit, ſcripſit Epiſtolas ſequentes: Pauli Epiſtolæ Romæ ſcriptæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

N.B. annus aptus paulus Romae ...
...

Ad Galatas.
Ad Epheſios per Tichicum.
Ad Philippenſes per Epaphroditum.
Ad Colloſſenſes per Tichicum & Oneſimum.
Ad Philemonem per Oneſimum.

Paulus à ... deseritur.

Erant eo tempore, quo has ſcribebat, cum Paulo Ariſtarchus concaptiuus, Timotheus, Marcus conſobrinus Barnabæ, Epaphras, Lucas & Demas, quorum mentionem in fine Epiſtolæ ad Coloſſenſes facit. Sed cum ſiſteretur Cæſari ab illis omnibus, ſicuti Chriſtus à ſuis diſcipulis, deſertus fuit, ut 2. Timot. 4. ſcribit: In prima mea defenſione nemo mihi affuit, ſed omnes me deſeruerunt, ne illis imputetur &c.

Paulus deſertus a ſuis diſcipulis.

2 Tim. 4.

Secundam ad Timotheum dicunt quoq; ſcriptam ex Roma, ſed quo tempore ſcripta ſit, incertum eſt. Cum priores, quarum iam mentio facta eſt, ſcriberentur è Roma, Demas cum multis alijs, ut iam dictum eſt, erat adhuc cum Paulo, ſed in hac ſecunda ad Timotheum ſic ſcribit Paulus: Demas me reliquit, amplexus præſens ſeculum, & profectus eſt Theſſalonicam, fortaßis offenſus cruce & perſecutione ac uinculis. Item, Creſcens in Galatiam, Titus in Dlamatiam, Lucas mecum eſt ſolus.

Pauli Epiſtola ad Timotheum ſecunda quo tempore & loco ſcripta.

Videtur

Videtur igitur ſecunda ad Timotheum poſtrema omnium Epiſtolarum Pauli. Euſebius, Hieronymus, Nicephorus, & quidam alij putant à prima liberatione poſt 9 aut 10 annos, quibus poſtea Euangelium in Occidente & Hiſpania docuit, ſcriptam, cum iterum ſiſteretur Neroni, ut eius Epiſtolæ ſubſcriptio habet, ſub finem eius uitæ, id quod ex his uerbis Pauli, quæ in eadem Epiſtola cap. 4. ſunt, colligunt: Ipſe iam imolor, & tempus meæ reſolutionis inſtat. Certamen bonum certaui, curſum conſumaui, fidem ſeruaui, quod ſupereſt, repoſita mihi eſt iuſtitiæ corona &c.

Alij aliter ſentiunt, abundet quiſq; ſuo ſenſu.

Hoc tempore & acta Apoſtolica à Luca ſcripta eſſe uidentur. Acta Apoſtolica quo tempore ſcripta.

Annus Pauli conuerſi 28. Christi nati 61. Neronis 5.

HIS ſequentibus decem annis Paulum liberatum ex ore leonis Neronis, cum primum inuiſiſſet Eccleſias Græciæ, Macedoniæ, Aſiæ, & cæteras, docuiſſe Euangelium in Italia, Gallia, Hiſpania, & alijs Occidentis partibus, autores ſunt, Euſebius, Epiphanius, Paulus docet in Occidentis partibus poſt primam liberationem

 Euthalius

Euthalius Diaconus, Hieronymus, Sophronius Patriarcha Ieroſolymitanus, Nicephorus, Beda Platina & alij, Et Paulum uoluiſſe ire in Hiſpaniam, teſtantur hæc eius uerba Roman. 15. Quandocunq; iter inſtituero in Hiſpaniam, ueniam ad uos. Et Acto. 19. inquit, Poſtquam fuero Ieroſolymis, oportet me & Romam uidere.

Annus Pauli conuerſi 29 Chriſti nati 62. Neronis 6.

Albinus præſes Iudeæ.

ALbinus Iudeæ præſes ſuccedit Feſto mortuo, ſub hoc magna latrocinandi licentia fuit.

Annus Pauli conuerſi 30 Chriſti nati 63. Neronis 7.

Iacobus Apoſtolus frater Domini interfectus.

IACObus Iuſtus, frater Domini, 30 annis poſt Chriſtum ex mortuis reſuſcitatum Epiſcopus Ieroſolymæ, de pinna templi in feſto Paſchæ deiectus lapidatur, De quo uide Ioſephum lib. 20. Antiqui: cap. 16. Euſebium lib. 2. cap. 22.

Annus Pauli conuerſi 31. Chriſti nati 64. Neronis 8.

MAr-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

MOrs Marci Euangelistæ.

MArcus Euangeliſta mortuus & martyrio coronatus in Alexandria Ægypti, anno octauo Neronis, autore Platina. Marcus Euangeliſta quo anno mortuus. NB.

Annus Pauli conuerſi 32. Chriſti nati 65. Neronis 9.

Annianus.

POſt Marcum Euangeliſtam primus Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopus ordinatur Annianus, qui autore Euſebio, præfuit annis 22. Annianus Epiſcopus Alexandrinus.

Annus Pauli conuerſi 33. Chriſti nati 66. Neronis 10.

NB ROMAM incendit Nero.

NEro ex petulantia ut imaginem uaſtatæ Troiæ uideret, incendit Romam, quæ ſex totos dies arſit, & ad delendam infamiam, eius incendij autores fingit Chriſtianos fuiſſe, contra quos uniuerſalem perſecutionem mouet, quæ annis 4 uſq; ad eius mortem durauit, in qua Paulus & Petrus anno ultimo Neronis interfecti ſunt. Nero incendit Romam. Nero mouet perſecutionē contra Eccleſiam.

Hoc anno decimo Neronis Geßius Florus homo auarus, rapax & ſceleratißimus ſuccedit Albino in præfectura Iudeæ. Geſſius Florus præſes Iudeæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Laodicea Coloſſæ, Hierapolis.

Eodem anno Laodicea ad Lycum, Coloſſæ et Hierapolis interfectrix Philippi Apoſtoli, urbes Aſiæ & uicinæ, quadriennio ante Pauli mortem, terræmotu corruerunt.

Annus Pauli conuerſi 34 Chriſti nati 67 Neronis 11.

Seneca.

LVCIus Anneus Seneca biennio ante Paulum à Nerone interfectus.

Annus Pauli conuerſi 35 Chriſti nati 68. Neronis 12.

Barnabas quo anno mortuus.

PLAtina in uita Petri & Pauli ſcribit Barnabam Cyprium, paulo ante Petri exitum in Cypro patria ſua fidem Chriſti prædicantem martyrio coronatum, id circa hæc tempora accidiſſe conſentaneum eſt.

Iudaici belli Initium quo anno.

Secundo anno adminiſtrationis Flori, duodecimo autem imperij Neronis, decimoſeptimo regni Agrippæ, menſe Maio, Cepit bellum Iudaicum contra Romanos, quo Ieroſolyma euerſa eſt, & gens Iudaica perijt, Ioſe: lib. Antiqui: 20. cap. ultimo. De bello Iuda. lib. 2. cap. 13. Durauit autem annis quinq; uſq; in annum 2. Veſpaſiani, quo Ieroſolyma cum templo euerſa eſt

poſt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

poſt Petrum et Paulum interfectos anno quarto, quos ideo ex hac uita ad ſeſe euocauit Chriſtus, ne tantæ calamitatis & interitus patriæ & gentis ſuæ ſpectatores eſſent.

Annus Pauli conuerſi 36. Chriſti nati 69 Neronis 13.

IMminente bello, quo Ieroſolyma iuxta Prophetiam Chriſti euertenda erat, Eccleſia, quæ in Ieroſolymis fuerat congregata, reſponſo à Deo accepto, emigrare iubetur, & tranſire ad oppidum quoddam Pellam nomine trans Iordanem, quo ablatis ex urbe ſanctis & iuſtis uiris, uindictæ cœleſti fieret locus &c. Euſeb.

Eccleſia migrat ex Ieroſolymis Pellam urbem.

Hoc anno 13 Neronis Iotapata deuicta, & Ioſephus à Veſpaſiano captus eſt, Calendis Iulij, Ioſephus de bello Iudaico cap. 14.

Ioſephus quo anno captus.

Annus Pauli conuerſi 37. Chriſti nati 70. Neronis 14.

PEtrus extremis temporibus Neronis Romam uenit, autore Nicephoro, & ibidem uno eodemq; die cum Paulo à Nerone interfectus eſt, anno 37 poſt paßionem Chriſti, qui eſt ultimus Neronis. Autores ſunt Euſebius, Hie-

Petrus quo anno uenerit Romam.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

us, Hieronymus, Nicephorus, Euthalius Diaconus, Platina & multi alij. Sunt item, qui affirmant 13 anno Neronis interfectos.

Paulus quam diu docuerit

Docuit igitur Paulus annos circiter 36. Breui autem poſt Nero ſeipſum confodit & Ieroſolyma, interfectrix Chriſti, Prophetarum & Apoſtolorum, euerſa eſt cum templo, populo trucidato & diſperſo, & iam perpetua deſolatio & uaſtitas ultra annos 1400 ſecuta eſt.

HIERONYMI IN VITA Pauli hæc uerba ſunt.

Pauli uita a Hieronymo deſcripta.

Q Via in Actibus Apoſtolorum pleniſſime de Pauli conuerſatione ſcriptum eſt, hoc tantum dicam, quod poſt paßionem Domini 25 anno, id eſt, ſecundo Neronis, eo tempore, quo Feſtus procurator Iudeæ ſucceßit Felici, Romam uinctus mittitur, & biennium in libera manens cuſtodia, aduerſus Iudæos de aduentu Chriſti quotidie diſputauit.

Paulus 2 anno Neronis miſſus Romã

Paulus prædicat Euangelium in partibus Occidentis.

Sciendum autem in prima ſatisfactione, nec dum Neronis imperio roborato, Nec in tanta erumpente ſcelera, quanta de eo narrant hiſtoriæ, Paulum à Nerone dimiſſum, ut Euangelium Chriſti, in Occidentis quoq; partibus prædica-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

dicaret, ſicuti ipſe ſcribit in ſecunda Epiſtola ad Timotheum, eo tempore, quo & paſſus eſt, de uinculis dictat Epiſtolam:

In prima mea ſatisfactione, nemo mihi affuit ſed omnes me dereliquerunt, non eis imputetur. Dominus autem mihi affuit, & confortauit me, ut per me prædicatio compleretur, & audirent omnes gentes, & liberatus ſum de ore leonis, manifeſtiſsimè leonem propter crudelitatem Neronem ſignificans. Et in ſequentibus: Liberatus ſum de ore Leonis. Et ſtatim liberauit me Dominus ab ob omni opere malo, & ſaluauit me in regnum ſuum cœleſte, quod ſcilicet præſens ſibi ſentiret imminere martyrium. Nam & in eadem Epiſtola præmiſerat: Ego enim iam imolor, & tempus meæ reſolutionis inſtat.

Hic ergo decimoquarto Neronis anno, eodem die, quo Petrus Romæ pro Chriſto capite truncatus, ſepultuſq; eſt in uia Oſtienſi, anno poſt paſsionem Domini 37.

Similia de Pauli temporibus ſcripta ſunt et à Nicephoro lib. 2. cap. 34.

Concordat cum hac ſupputatione & ſerie annorum, quibus Paulus Euangelium docuit, et Euthalius Diaconus.

EVTHA-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

ΕΥΘΑΛΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΠΕΡΙ τῶν χρόνων τοῦ κηρύγματος τοῦ ἁγίου παύλου καὶ περὶ τῆς διὰ μαρτυρίου αὐτοῦ τελειώσεως.

Ἀναγκαῖον ἡγησάμην ἐν βραχεῖ τὸν χρόνον ἐπισημειώσασθαι τοῦ παύλου κηρύγματος, ἐκ τῶν χρονικῶν κανόνων εὐσεβίου τοῦ παμφίλου τὴν ἀνακεφαλαίωσιν ποιούμενος· οὗ δὴ τὴν βίβλον μετὰ χεῖρας εἰληφὼς καὶ ταύτην ἀναπτύξας, εὑρίσκω τὸ πάθος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐνάτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τιβερίου καίσαρος γεγενημένον καὶ τὴν τριήμερον δὲ εὐθὺς ἀνάστασιν, καὶ πάλιν τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ χριστοῦ,

Chriſtus paſſus anno 19. Tiberij.

Καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ὀλίγας, εἶδον ἐκεῖ, τοὺς ἀποστόλους προχειρισαμένους εἰς διακονίαν, τὸν αὐτοφερώνυμον στέφανον, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτόν. Καὶ μετέπειτα στάσιν ἰουδαίων πλείστην καταλαμβάνω, καὶ τὸν στέφανον ἀγωνιζόμενον ἐκεῖσε, καὶ τὸν παῦλον συνευδοκοῦντα πάνυ τῷ φόνῳ ὃς μικρὸν ὕστερον τοῖς

Stephanus.

Paulus.

τοῖς ἄρχουσι τῶν ἰουδαίων παραστὰς, ἐπιστο-
λὴν ἐκομίζετο πρὸς τοὺς ἐν δαμασκῷ ἰουδαί-
ους κατὰ τῶν μαθητῶν.

κατὰ μέσην δὲ τὴν ἑβδόμην ἡ κλῆσις γεγένηται
παρὰ τοῦ θεοῦ, ὡς μικρῷ προσαναλωθῆναι τὸ
ἔτος ἐκεῖνο, ἐπιλαβομένου δὴ τὰ τοῦ ἐννεα- Paulus a n:o
καιδεκάτου ἔτους τιβερίου καίσαρος κατάρξασθαι 19 Tiberij in
τὸν παῦλον τοῦ κηρύγματος φησὶν ἡ ἱστορία, cipit docere.
καὶ τὴν ἅπασαν οἰκουμένην διαδραμεῖν Docuit usque
εὐαγγελιζόμενον τὴν εἰς χριστὸν εὐσέβειαν, μέ- ad annum. 13
χρι τρισκαιδεκάτου ἔτους κλαυδίου καίσα- Claudij
ρος ἡγεμονεύοντος τότε τῆς ἰουδαίας φίλη- Felix
κος, ἐφ' οὗ κατηγορηθεὶς ὑπὸ ἰουδαίων τὴν ἀπο-
λογίαν ἐποιήσατο ὁ παῦλος· ὃς δὴ τὸν ἀπό-
στολον εἰς τὸ κατὰ καισάρειαν δεσμωτήριον κα-
θεῖρξεν ἐπὶ δυσὶν ἔτεσι· μεθ' ὃν διαδεξάμενος
τὴν ἀρχὴν πόρκιος φῆστος, εὐθὺς ἀνακρίνειν Festus.
τὸν ἀπόστολον ὥρμησε, τοῖς ἰουδαίοις μεγί-
στην ἐν τούτῳ χάριν καταθέμενος.

τότε οὖν ὁ μακάριος παῦλος νομίσας Prouocatio
οὐκ ἄλλως ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς ἐπιβουλῆς Pauli ad Cæ
ἢ καίσαρα ἐπικαλεσάμενος, ἑστὼς ἐπὶ τοῦ βή- sarem.
ματος ἐπεκαλεῖτο καίσαρα, καὶ εἰς ῥώμην
ἐπέμπετο πρὸς νέρωνα τὸν καίσαρα, συ-
νῆν δὲ αὐτῷ καὶ ἀρίσταρχος, ὃν καὶ εἰκότως Aristarchus.
συναιχμάλωτον που τῶν ἐπιστολῶν ἀποκα-
λεῖ,

λεῖται λουκᾶς ὁ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων γραφῇ παραδούς. κἀκεῖσε οὖν ἐπὶ τῆς ῥώμης ὁ παῦλος διετίαν ὅλην αὖθις ἐφυλάττετο,

Lucas pertexuit tantum annos 24 Pauli nicurriculi

Acta Apostolica quo tempore ſcripta.

ταῦτα γὰρ καὶ μέχρι τούτων ἱστορεῖ λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων καὶ ἐκείνου καιροῦ τὸ βιβλίον συγγραψάμενος, καὶ τὰ καθεξῆς ἥκιστα τότε γινώσκων, οὐδὲ τὸ μαρτύριον τούτου ἐγκατέθετο τῇ βίβλῳ, καταλίποντες γὰρ αὐτὸν ἐκεῖσε λουκᾶς τε καὶ ἀρίσταρχος ἐξῆλθον.

Euſebius de Martyrio S. Pauli.

Paulus per Neronem dimiſſus docet Euangelium per alios. jo. annos.

Neronis crudelitas.

Εὐσέβιος δε τοὺς μετέπειτα χρόνους ἀκριβῶς περιεργασάμενος, ἱστόρησεν ἡμῖν καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγει τοῦτο καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ φησι τὸν παῦλον ἄνετον διατρίψαι καὶ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἀκωλύτως κηρύξαι, ἐπισημηνάμενος ὅτι τότε μὲν ἐπὶ νέρωνος ἀπολογησάμενον τὸν παῦλον εὐθὺς ἐπὶ τὴν τοῦ κηρύγματος διακονίαν λόγος ἔχει στείλασθαι πρὸς καίσαρα ἀπολυθέντα καὶ εὐαγγελίσασθαι ἐφ' ἑτέροις δέκα ἔτεσιν, εἰς ἄκρον δὲ μανίας ὁ νέρων ἀφικόμενος, ἀνεῖλε μεν ἀγριππίναν πρῶτα τὴν ἰδίαν μητέρα, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀδελ-

φὴν

φὴν τοῦ πάτρὸς καὶ ὀκταβίαν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ ἄλλους μυρίους τῷ γένει προσήκοντας.

μετέπειτα ᾗ κατολικὸν ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ οὕτως ἐπὶ τὰς τῶν ἀποστόλων ἐπήρθη σφαγάς, μεταστειλάμενος δὲ τὸν παῦλον αὐθὺς, τῷ βήματι παραστᾷ, συνῶν δὲ πάλιν ὁ λουκᾶς αὐτῷ ἔνθα δὴ συνέβη τὸν παῦλον τριακοστῷ ἕκτῳ ἔτει τοῦ σωτηρίου πάθους, τρὶς καὶ δεκάτῳ δὲ νέρωνος μαρτυρεῖν ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθέντα.

Paulus decollatus.

Ἐστι τοίνυν ἀπὸ τοῦ ἐννεά καὶ δεκάτου ἔτους τιβερίου καίσαρος ἐξ οὗ κηρύσσειν τὸ εὐάγγελιον ἤρξατο, ὡς τοῦ εἰκοστοῦ δευτέρου, ἔτη τέσσαρα καὶ τοῦ γαΐου δὲ ὡσαύτως ἔτη τέσσαρα, αὐθὺς δὲ καὶ τὰ κλαυδίου ἔτη μικρῷ ἔλαττον δεκατέσσαρα, ὃν διαδεξάμενος νέρων τρισκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς τὸν ἀπόστολον ἀνεῖλε.

Supputatio annorum quibus Paulus Euangelium docuit.

γράφει γοῦν ὁ αὐτὸς παῦλος τιμοθέῳ περὶ μὲν, τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀπολογίας, οὐ-

2. Timot. 4.

δεί μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον, μὴ αὐτοῖς λογισθείη, κύριος δέ μου παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέ με ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. τοῦτον τὸν νέρωνα λέοντα εἶναι λέγων.

Poſterior defenſio Pauli coram Nerone.

περὶ δὲ τῆς δευτέρας ἐν ᾗ καὶ τελευτῇ τοῦ κατ' αὐτὸν μαρτυρίου φησί, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεως μου ἐφέστηκε, καὶ ὅτι λουκᾶς ἦν πάλιν σὺν αὐτοῦ, μετ' ὀλίγα τῆς ἐπιστολῆς, ἀσπάζεταί σε, γράφει, λουκᾶς ὁ σὺν ἐμοί.

Totum tempus prædicationis Pauli, anni 35.

ἐστὶν οὖν ὁ πᾶς χρόνος τοῦ κηρύγματος παύλου, εἴκοσι καὶ ἓν ἔτος, καὶ ἕτερα δύο ἔτη ἃ διετέλεσεν ἐν τοῦ κατὰ καισάρειαν δεσμωτηρίῳ. πρὸς δὲ τούτους πάλιν τὰ ἐν ῥώμῃ πρότερον δύο, καὶ τὰ τελευταῖα ἔτη δέκα, ὥστε εἶναι τὰ πάντα ἔτη ἀπὸ τῆς κλήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς τελειώσεως, τριακονταπέντε.

τέλος.

EVTHA.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

EVTHALII DIACONI de temporibus prædicationis S. Pauli, & morte, qua fidem in Chriſtum teſtatus eſt.

NEceſſe iudicaui, ut paucis tempus prædicationis S. Pauli indicarem, ſummatim ex Chronicis Euſebij Pamphili colligens, quem librum dum in manus acceptum euoluo, inuenio Chriſtum Saluatorem noſtrum decimonono anno imperij Cæſaris Tiberij paſſum, Et illam poſt triduum reſurectionem ſtatim ſecutam, poſt quam & in cœlum ſublatus eſt Chriſtus. Et poſt paucos dies Apoſtoli, ut idem autor teſtatur, Euangelium prædicare cœperunt, nempe Stephanus, & cæteri qui cum eo fuerunt. Chriſtus anno 19 Tiberij paſſus.

Poſtea inuenio motum ingentem à Iudæis excitatum, Ibiq; Stephanum oppetijſſe, & Paulū eam tum necem adprobaſſe, qui non ita multo poſt à principibus Iudæorum Epiſtolam acce-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

pit ad Iudæos Damaſci degentes ſcriptam contra Chriſti diſcipulos. quo dum proficiſcitur, id medio itinere uocatio facta eſt diuinitus, ut iam pene conſumptus ſit ille annus. Nam anno decimonono Tiberij Cæſaris Paulum incepiſſe Euangelium prædicare, hiſtoria teſtatur, & totum orbem percurriſſe prædicantem fidem in Chriſtum uſq; ad annum decimumtertium Claudij Cæſaris, quo tempore Felix in Iudæa præſes fuit, coram quo Paulus accuſatus, cauſam ſuam dixit, & ab eo Cæſareæ per biennium in carcere detentus eſt. Cui cum ſucceßiſſet Portius Feſtus, ut magnam apud Iudæos gratiam iniret, ſtatim de Apoſtolo quæſtionem habere properauit?

Pauli conuerſio anno 19 Tiberij.

Felix præſes Iudeæ anno 13 Claudij, ſub quo Paulus biennium Cæſareæ captiuus fuit, uidelicet anno ulti. Claudij, & primo Neronis.

Cuius anno 2 uenit Romam, ubi biennium in cuſtodia, & deinde dimiſſus fuit.

Tunc igitur, cum nullam aliam effugiendi uiam cerneret, beatus Paulus, quàm ut ad Cæſarem prouocaret, Stans pro tribundi, adpellauit Cæſarem, & Romam mittitur ad Neronem imperatorem, Erat uero unà cum illo & Ariſtarchus, quem recte alicubi in Epiſtolis concaptiuum ſuum appellat. Et Lucas, qui Acta Apoſtolorum literis mandauit, Rurſus autem Romæ per totum biennium Paulus in cuſtodia fuit. Nam ad hoc uſq; tempus iſta Lucas in Actis commemorat, qui copioſe tempore hunc librum ſcripſiſſe uidetur, cum non ſciret tunc ea, quæ ſecutura erãt. Neq; eo in libro ullam

Ariſtarchus.
Lucas.

Acta Apoſtolorum quo tempore ſcripta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

ullam mentionem martyrij S. Pauli facit, Relicto enim ipſo Romæ, Ariſtarchus & Lucas abierunt.

EVſebius uero, qui ſequentium temporum res diligenter perſecutus eſt, in ſecundo Tomo Eccleſiaſticæ hiſtoriæ etiã martyrium D. Pauli commemorat. Ait Paulum emiſſum ex cuſtodia, Romæ diuerſatum eſſe, ac Euangelium Chriſti libere prædicaſſe. Nam cum cauſam ſuam coram Nerone dixiſſet, dicit eũ ſtatim à Cæſare ad Euangelij miniſterium dimiſſum eſſe, & ibi per alios decem annos prædicaſſe, donec præcipiti furore concitus Nero, primum matrem propriam Agrippinam, mox amitam & Octauiam coniugem alioſq; innumeros ſanguine ac genere coniunctos ſuſtulit. Deinde uniuerſalem perſecutionem contra Chriſtianos mouit. Atq; ita ad necem Apoſtolorum progreſſus eſt.

Euſebij hiſtoria de martyrio S. Pauli.

Paulus a Nerone dimiſſus docet Euangelium per alios decem annos.

Crudelitas Neronis.

Captum igitur rurſus Paulum iudicio ſiſtit, fuit autem & tunc Lucas cum eo, ibi Paulus triceſimo ſexto anno poſt paſſum Chriſtum & anno imperij Neronis decimotertio fidem in Chriſtum profeſſus, gladio decollatus eſt.

Paulus denuo captus.

Paulus quo tempore decollatus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Supputatio annorum, quibus Paulus docuit, anni uidelicet 35.

SVNT igitur ab anno 19 Tiberij Cæſaris, quo anno Euangelium prædicare Paulus cœpit, uſq; ad 22 annum eiuſdem imperatoris, anni quatuor, poſt quem alij quatuor anni numerantur imperante Caio Cæſare, Rurſus anni Claudij Imperatoris paulo minus 14. numerantur. Cui Nero cum ſucceßiſſet, decimotertio anno imperij ſui Apoſtolum interfecit.

Prior defenſio Pauli.

Nero leo.

Scribit igitur ipſe Paulus Timotheo de illa ſua priore defenſione. Nemo inquiens, mihi adfuit, ſed omnes me deſeruerunt, ne hoc illis imputetur. Sed Dominus præſto mihi adfuit, & corroborauit me, ut per me prædicatio impleretur, & audirent omnes gentes, & ereptus fui ex ore leonis. Neronem dicens eſſe illum leonem.

Poſterior defenſio.

DE poſteriore uero defenſione, in qua & morte fidem ſuam teſtatus occubuit, Sic ait: Miniſterium tuum perfecte imple. Ego enim iam immolor, & tempus reſolutionis meæ inſtat. Et paulo poſt in Epiſtola, Lucam ſecum eſſe demonſtrat, ubi ait, Salutat te, qui unà mecum eſt, Lucas

Totum

Totum igitur tempus prædicationis S. Pauli complectitur annos 21 ad quos accedunt deinde alij duo anni, per quos Cæſareæ in carcere fuit, & præter hos anni duo, quibus Romæ fuit, & illi poſtremi decem anni. Totum igitur tempus à uocatione ipſius uſq; ad conſumationem, fuit anni 35.

Totum tempus prædicationis Pauli anni 35.

Hæc de uita Pauli.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

IMPERATORES Romani, ſub quorum imperio Paulus Euangelium paſſim in orbe terrarum docuit.

	Annus.	Folio.
Tiberius imperat annis	23	8. 11
Caius	4	16
Claudius	14	17
Nero	14	24

Præſides Iudeæ tempore Pauli docentis Euangelium.

Pilatus præſidet annis	10	14
Marcellus ſuccedit Pilato	1	14
Felix	4	17
Cuſpius Fadus	3	18
Tiberius Alexander	3	19
Cumanus	1	21
Felix iterum	4	22
Portius Feſtus	5	19
Albinus	4	26
Geſsius Florus	5	26

Perſonæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Perſonæ quarum in hoc libello fit mentio.

Aeneas paralyticus curatus a Petro 14
Ariſtarchus 24
Aratus 10
Aretha rex Arabiæ 12
Archelaus 16
Ariſtobulus, Alexander, Antipater — *à patre Herode interfecti* 17
Agabus 18.19.23
Agrippa 17
Aquila 20
Apollos 21
Annianus 26
Auguſtus Cæſar diuidit regnum Herodis 16
Barnabas 15.27
Claudius Liſias 23
Creſcens 25
Cleopatra 21
Chriſtus 9
Candaces 10
Cornelius Centurio 14

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Cyrenius 18
Demas 25
Druſilla uxor Felicis 22
Dionyſius Areopagita 20
Eunuchus præfectus Candacis reginæ Aethiopum 9
Epimenides 10
Eraſtus 21
Eutichus 23
Epaphras 25
Felix præſes Iudeæ quo tempore miſſus 17. 22
Gamaliel 11
Gaius 23
Herodes magnus 16
Herodes Antipas interfector Baptiſtę relegatus Lugdunum ibid.
Herodias ibid.
Herodes Agrippa priſcus interfector Iacobi fratris Iohannis Euangeliſtæ 16.17
Herodes rex Chalcidis 20
Helena regina Adiabenorum 19
Iohannes Baptiſta 9
Ioſephus captus 28

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Iacobus Iuſtus frater Domini interfe-
ctus. 26
Iudas Galileus 18
Lucas 23
Lyſanias 17.22
Mattheus 10
Marcus Euangeliſta quo anno mor-
tuus 26
Marcus conſobrinus Bernabæ 25
Matthias 10
Menander 11
Petrus 14
Philippus Diaconus 9
Philippus Apoſtolus Hierapoli inter-
fectus 22
Philippus frater Herodis 16
Pallas eunuchus Claudij 22
Priſcilla 21
Seneca, interfectus a Nerone 26
Sergius Paulus proconſ. Roma. con-
uerſus a Paulo 16
Simon Magus 22
Silas 20
Sardanapalus 10
Stephanus 12
Tabitha reſuſcitata a Petro 14
Theudas pſeudophropheta interfe-
ctus 18

Timothe-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Timotheus 20
Titus ibid.
Tyrannus 25. 21
Vitellius præſes Syriæ 14

Regiones & urbes quarum in hoc libello ſit mentio.

Antiochia Syriæ 15
Antiochia Piſidiæ 16
Aſſon 23
Arabia 12
Attalia 17
Apollonia 20
Athenæ 11. 20
Actiacum littus 21
Abella 22
Amphibolis 28
Alexandria 11
Azotum 10
Batanea 16. 22
Berrhœa 20
Cæſarea Paleſtina ſanctorum hoſpitium. 13
Cyprus 16

Chus

Chius
Comagene
Chous
Chalcidis r
Corinthus
Coloſſe
Derben
Damaſcus
Epheſus
Græcia
Galatia
Gaza
Hierapolis
Hiſpania
Ieruſalem
Italia
Iconium
Illyricum
Ioppe ubi
reſuſcita
Iotapata
Laodicæa
Laodicea
Lugdunu
Lydda, Vb
eſt
Lyſtra, ub
Myſia

Chius 23
Comagene 17
Chous 23
Chalcidis regio 20
Corinthus ibidem
Coloſſe 21
Derben 16
Damaſcus 12
Epheſus 21
Græcia 25
Galatia 21
Gaza 10
Hierapolis 21
Hiſpania 26
Ieruſalem 9. 14
Italia 26
Iconium 16
Illyricum 23
Ioppe ubi Tabitha a Petro ex morte
reſuſcitata eſt 14
Iotapata 28
Laodicæa ad Lycum 21
Laodicea Phrygiæ pacatianæ 21
Lugdunum Galliæ 16
Lydda, Vbi a Petro Aeneas curatus
eſt 14
Lyſtra, ubi Paulus lapidatur 16
Myſia 20

Macedo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Macedonia	20
Mitilena	23
Miletum	ibidem
Nicopolis	21
Phrygia	ibidem
Phrygia pacatiana	ibid.
Phenicia	10
Pamphilia	17
Patara	23
Ptolomais	23
Pella	28
Paphos	16
Perga Pamphiliæ	ibid.
Perga	16. 17
Piſidia	17
Roma	24
Rhodus	23
Syria	10
Samaria	ibid.
Samos	23
Seleutia	15
Στράτωνος πῦργος Cæſarea	13
Syon Mons	15
Trachonitis	16
Trogillion	23
Tyrus	23
Tarſus	11
Troas	20

Theſſalo-

Theſſalonica 26

Autores, quorum in hoc libello mentio fit.

Aurelius uictor 22
Beda 12. 18
Bullingerus 19
Cornelius Tacitus 22
Euſebius 12.18.26
Epiphanius 26
Euthalius Diaconus 12.26
Euodius 12
Hieronymus 12.26
Ioſephus 27
Martinus Lutherus 12
Nicolaus de Lyra eodem
Nicephorus 26
Oroſius 18
Petrus Comeſtor 12
Platina 26
Philippus Melanthon 12
Sophronius patriarcha Hieroſo. 26
Strabo 11

Vbi, & quo tempore Epiſtolæ S. Pauli ſcriptæ ſint.

Ad Romanos 23

Prima

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Prima ad Corinthios	21
Secunda ad Corinth.	23
Ad Galatas	52
Ad Epheſeos	ibid.
Ad Colloſſenſes	ibidem
Ad Philippenſes	ibidem
Prima ad Theſſalonicenſes	20
Secunda ad Theſſalonicenſes	ibid.
Prima ad Timotheum	21
Secunda ad Timotheum	25
Ad Titum	22
Ad Philemonem	25
Acta Apoſtolornm	ibid.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

INDEX BREVIS rerum memorabilium.

B

Barnabas quo anno mortuus 27

C

Cæſari an tributum reddendum 18
Chriſtus anno mundi 3993 Tiberij 15 in feſto expiationis 10 Octobris baptiſatus 8
Chriſtus quo die conceptus & mortuus 8. 12
Chriſtiani diſcipuli primum uocati 13
Chriſtianorum nomen ubi & quo anno primum ceperit 15

E

Eccleſiæ initia & incrementa 9. 10

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Eccleſiæ prima uniuerſalis perſecutio 10
Eccleſiæ pax anno 4 conuerſi Pauli 14
Eccleſia iubetur exire Ieroſolymis in initio belli 28
Euangelium Matthæi quo tempore ſcriptum 17
Euangelij uox uno anno clauſa Ieroſolymis 10
Euangelium anno 5 poſt Chriſtum reſuſcitatum propagatur in gentes uniuerſaliter 14. 15
Euangelij diluuium 15
Euthalius Diaconus de temporibus pædicationis Pauli 29

F

Fames ab Agabo prædicta quo anno 18. 19

H

Herodes Antipas interfector Baptiſtę cum Herodiade relegatur 16

Iohan-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

I

Iohannes Baptiſta quo anno & die exorſus ſit prædicationem pœnitentiæ & baptiſmum 8
Iacobus Apoſtolus filius Zebedei interfectus ab Herode Agrippa 17
Iacobus Apoſtolus Iuſtus frater Domini interfectus. 26

K

Iudæi pulſi Roma quo anno 20
Iudaici belli origo 27

L

Lucas ſcribit hiſtoriam Pauli uſq; ad annum eius 27 24
Lucas quo tempore Acta Apoſtolica ſcripſerit 26

N.

Nero incendit Romam 27
Nero perſequitur Eccleſiam 27

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

P

Paſchæ feſta tria quibus Chriſtus uixit & docuit 8
Petrus quo anno in carcerem coniectus 17
Petrus quo tempore uenerit Romam 27
Philippus Diaconus docet Euangelium in Samaria 10
Philippus Apoſtolus interfectus 22
Pauli parentes & patria 10
Pauli tempore tres Academiæ florentiſſ. 10
Paulus legit poetas & diſcit Philoſophiam 11
Pauli præceptor Gamaliel 11
Paulus propugnator legis ibi.
Paulus perſecutor Chriſti ibid.
Paulus electum organum Dei ibid.
Pauli conuerſio quo anno & die ibi.
Pauli periculum in Damaſco 12
Paulus docet in Arabia 12
Pauli primus reditus Ieroſolymam poſt conuerſionem 13
Pauli ſecundus reditus Ieroſoly. 15
Pauli tertius reditus Ieroſo. 18
Pauli quartus reditus Ieroſo. 19

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Pauli qnintus reditus Ieroſo. 23
Pauli periculum Ieroſolymis 13
Paulo apparet Chriſtus 12. 13
Paulus deductus Cæſaream 13
Paulus & Barnabas miſſi ad Gentes 16
Paulus lapidatur in Lyſtris 16
Paulus reſtitit Petro in faciem 18
Paulus in Philippis cæſus uirgis cum Sila 20
Paulus utramq; ad Theſſalonicenſes Epiſtolam ſcribit Athenis 20
Paulus uenit Corinthum ibi.
Paulus quo anno et ubi Epiſtolam primam ad Timotheum ſcripſerit 21
Paulus pugnat Epheſi cum beſtijs 21
Paulus quo anno & ubi Epiſtolam primam ad Corinthios ſcripſerit 22
Pauli Epiſtola ſecunda ad Corinthios quo anno & ubi ſcripta 22
Pauli Epiſtola ad Romanos ubi & quando ſcripta ibidem
Paulus capitur Hieroſolymis 24
Paulus biennio Cæſareæ captiuus 24
Paulus dicit ſuam cauſam coram Feſto & Agrippa 25

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Paulus anno 2 Neronis uenit Ro. 25
Paulus manſit annis 2 in ſuo conducto hoſpitio Romæ 25
Paulus ſcribit Romæ Epiſtolas ad Galatas, Epheſ. Philip. Colloſſ. Phile. 25
Pauli Epiſtola ad Timotheum quãdo & ubi ſcripta 25
Paulus docet Euangelium in occidente poſt primam liberationem 26. 28
Paulus quam diu docuerit 28
Pauli uita a Hiero. deſcripta 28

S

Stephanus lapidatus 10
Synodus Apoſtolorum quo anno 19

EPI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Folio
o. 25
ondu-
25
ad Ga
f. Phi-
25
quãdo
25
cciden
m 26.
28
28
28

10
no 19.
EPI.

EPITAPHIVM GEORgij Maioris, filij reuerendi uiri Georgij Maioris Doctoris Theologiæ.

HAC requieſcis humo poſt fata peracta Geor
Maior, habens clari nomen utrũq; patris. (gi
Præſtantis pietate ſenis, ſermone diſerti,
Exculti ſtudijs, ingenioq; grauis:
Cui ſimilis facie, referens quem pectore, fra-
Ipſe tuos natu maximus inter eras. (tres
Quæ puer imbiberas doctrinæ ſemina Chriſti
Non ſine fruge tui cordis alebat ager.
Cum patre, cœleſti cum flamine, numen ado-
Æterno genitum de genitore ΛΟΓΟΝ (rans
Te Mediatoris credebas propter honorem
Et data cum precibus ΛΗΤΡΑ, placere Deo.
Per Mediatorem uitæ tibi dona perennis
Reſtitui noras non dubitante fide,
Teq; regi ſacro conſolatore petebas,
Rore ſalutifero qui pia corda rigat.
Quin & doctus eras: Puer utq; uacare ſolebas
Mitibus ac ſtudijs tempora multa dare,
Sic adoleſcenti tibi docta uolumina iuris
Atq; fori leges diſcere cura fuit,
Sic in iudicijs cauſiſq; forenſibus uſus
Iam iuueneſcentis ceperat eſſe tui.
Adde, quod eloquio non es petulanter abuſus,
Turpibus os uanum proſtituendo reis:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Iuſticiæ ſed amans, ueriq; tenax & honeſti,
Qua decet hac miſeris parte patronus eras.
Ad reliquas laudes accedit & hoc decus, unde
Non minus egregiæ nomina laudis habes,
Te uiguit ſine labe quod & ſine lite marito
Sanctus honor caſti certa fideſq; tori.
Fœminea una quater fecit te prole parentem
Quæ tibi caſta Dei contigit uxor ope.
Quinq; ſed ut uitæ, tribus annis aucta, fugacis
Luſtra peregiſti, uita peracta fugit,
Vita peracta preces fugit inter & optima uer
Voce quibus celebras deficiente Deũ, (ba,
Obrepit, placido ſimilis, tibi, morſq; ſopori:
Nil, animæ corpus præter inane, iacet,
Spiritus æthereа lætatur in arce ſuperſtes
Contuitu Chriſti colloquioq; fruens.

M. Caſpar Cruciger.

Deceſſit VIII. Maij, Anno 1558.

Beati mortui qui in Domino moriuntur.

ἐτεόστιχα FILIORVM uiri clariſſimi Georgij Maioris, Doctoris Theologiæ, obitus continentia.

Leo-

Leonarti 1547.

MaIor Vt eXCeſsIt LeonartVs, CLaVſerat annos
Tot, qVot habes VoLVens pLaVſtra Boote faCes.

Iohannis 1552.

Iam reCVbat MaIor feLIX hIC, atqVe qVIeſCIt,
SpIrItVs In CœLIs non obItVrVs agIt.

Georgij 1558.

HIC gnatI eXVVIas MaIor, CorpVsqVe GeorgI
SVbLatI oCCVLVIt nVper Inane pater.

EPITHAPHIVM LEOnarti, filiꝭ uiri clariſſimi Georgiꝭ Maioris, Doctoris Theologiæ,

Philip. Melanth. autore.

παιδία οἰκτίρμων δέχεται ἄρθεντα πρὸς αὐτὸν
παντοκράτωρ ὁ θεὸς κοὐκ ἀπολέσθαι ἐᾷ.
δέξατο οὖν σε θεὸς τέκος ὦ λεόναρτε γεωργοῦ
φίλτατον, ἐλλογίμου εὐσεβέος τε πατρὸς
εἰδὼς γὰρ θεὸν εἶναι ἀληθέα, ὅς φανερώθη,
δηλώσας τέρασιν τὸν νόμον ἀτρεκέσι
καὶ υἱὸν πέμψας ἐν σταυρῷ λύτρα τίοντα,
ὥστε καταλλάττειν τῷ πατρὶ φῦλα βροτῶν.
τόνδε θεὸν πίστει τε καλοῖς ἤθεσσ' ἐτίμας
φωνήσας ἱκέτην χριστὸν ἀεὶ ἔμεναι.
τοὔνεκα οὐρανίης ζώης λεόναρτ' ἀπολαύεις
καὶ φάει ἐν λαμπρῷ χριστὸν ἀεὶ ἐσορᾷς.

Deceßit Mersburgi, Anno ætatis ſuæ XIIII. *à nato Chriſto,* M. D. XLVII. *Menſe Septembri, die* XVII.

Matth. XIX.

Sinite paruulos uenire ad me, talium enim eſt regnum cœlorum.

EPI-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

EPITAPHIVM IOHANnis Maioris, ſummæ indolis pueri, filioli reuerendi uiri D. Georgij Maioris, ſacræ Theologiæ Doctoris &c.

EXImium decus, et patriæ uirtutis imago
Quē tegit iſta, puer, terra, futurus erat
Indolis inditium ſpondebat id, ipſaq; morum
Ætatis ſuperans tempora dexteritas.
Sed Deus ingrato monſtrat ſua munera mundo
Ac eadem propter crimina noſtra rapit.
Hinc igitur properata pater flet funera nati
Indignus tali munere mundus erat.
Certe indignus erat, quum tam mala præmia
Cum ſummis reddat pro pietate uiris. (patri
Ergo pater luctum moderans commertia nato,
Nunc in cœleſti gaudeat eſſe choro.

M. Hiero. Men: faciebat.

Euocatus ex hac uita mortali Islebiæ, Anno ætatis ſuæ VIII. *A nato Chriſto* M.D. LII. *die* XXII. *Auguſti.*

Matth. XVIII.
Niſi conuerſi fueritis, & efficiamini ſicuti pueri, non ingrediemini in regnum cœlorum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]

1062.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1062 8°[2,-134]